NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

(טאבעלע פון די פסח־צוגאבע־געווינסען—זעה 3־טע זייט)

10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 84 | Łódź, Czwartek, 9 kwietnia 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאדז, דאנערשטאג פ' שמיני י"ז ניסן תרצ"ו | 14־טער יאהרגאנג

אַנ'איראָפּעאישער קאָמיטעט צו פערזיכערן די אַלגעמיינע ענטוואָפענונג

פראנצויזישער ענטפער אויפ'ן דייטשן מעמאראנדום

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

די האוואס אגענטור גיט אן דעם טעקסט פונם פראנצויזישען ענטפער אויפ'ן דייטשען מעמאראנדום, און אויך דעם פראנצויזישען פלאן פון קאנסטרואירען די ארגאניזאציע פון שלום.

אין דעם דאזיגען ענטפער, וואס ענטהאלט בסך הכל 10 פונקטען ווערט צוו. אנד. געזאגט, אז פראנקרייך האט תיכף נאכן ארייננטרעטען פון דעם דייטשען מיליטער אין דער דעמיליטאריזירטער סטרעפע געהאט בדעה צוריקצושטעלען דעם יורידישען מצב און געגענשטעלען זיך דעם פיינדליכען אקט. זי האט עס אבער נישט געטון, בכדי נישט אויפקשטעלען אייראפא אין א ריזיקא פון נייע קאמפליקאציעס. קיינער — ווערט אין דעם ענטפער געזאגט — האט נישט בדעה צו מינערן דייטשלאנדס כבוד. סיידען מ'זאל אנרופען אנ' טענטאט אויפן כבוד דאס אויפרופען צו שאנעווען גוטוויליג אונטערגעשריבענע טראקטאטען, צי האט די דייטשע רעגירונג, אנקינדענדיג איהר גרייטקייט אריינצוטרעטען אין דער פעלקער ליגע, א כוונה צו פאדערען, אז עס זאל געענדערט ווערען די הקדמה פונם פעלקער ליגע פאקט, וואו עס ווערט געזאגט, אז טראקטאט התחייבות'ן דארף מען אפ היטען ? ...

די רעמיליטאריזאציע פונם אויבער רהיין איז בלויז געווען א זיכערקייטס גאראנטיע פון איירופע געגען נייע פרובען פון דייטשלאנד, און זי איז לחלוטין נישט געווען אין סתירה מיט וויל סאנס 14 פונקטען. דער לאקארנא אפמאך איז געשלאסען געווארען גוטוויליג, אהן קיין שום דרוק מן הצד, און די דעמיליטאריזירטע סטרעפע איז געווען א שלום משכון מצד דייטשלאנד.

צי דארף מען זיך ריכטען — ווערט אינ'ם פראנצויזישען ענטפער געזאגט : — אז דייטשלאנד וועט מארגען קוועסטיאנירען די סטאטוטען פון דאנציג, קלייפעדא, עסטרייך און וועט פאדערען א רעוויזיע פון די אייראפעאישע גרעניצען, דעם צוריקקעהר פון דייטשע קאלאניעס ? פראנקרייך האלט, אז די דאזיגע פראגען דארפען אויף א קלארען ענטפער אוועקגעשטעלט ווערען און דייטשלאנד דארף אויף זיי קלאר ענטפערען, ווייל קיין שום פרידענס פלאן קאן זיך נישט שטיצען אויף צווייידייטיגקייט וואס איז א געפאהר פאר'ן שלום.

וועגען פראנצויזיש־סאוויעטישען אפמאך האט דייטשלאנד אליין געפסקנט, אז ער איז נישט אין הסכם מיט לאקארנא, הגם דער דאזיגער אפמאך האט פארגעזעהען אנ'ארביטראזש פראצעדור אין פאל פון א סכסוך. אפזאגענדיג זיך צו ווענדען וועגען דעם ענין צום האאגער טריבונאל, האט דייטשלאנד זיך גופא ארויסגעוויזען די שוואכקייט פון איהר ארגומענטירען אין דער רעכטליכער הינזיכט.

וואס שייך דייטשלאנדס פראפאזיציעס ווערט אינ'ם פראנצויזישען ענטפער צ. א. געזאגט, דאס פראנקרייך קאן זיך נישט פארשטעלען די ערלעדיגונגען פון דער שלום זיכערקייט אין מערב־איירופא, צוליב וועלכער זי זאלען דארפען בלייב נישט פעראינטערעסירט איז בעצוג צו דער זיכער־קייט צו די איבעריגע טיילען פון איירופא.

דייטשלאנד זעהט א סכנה פאר זיך אין דעם שליסען פון פראנצויזיש סאוויעטישען פאקט, טא פארוואס זשע זעהט זי נישט פאר דאס שליסען גופא פון א נישט אגרעסיע אפמאך מיט ראטען פערבאנד.

דייטשלאנד איז מסכים צוריק אריינצוטרעטען אין דער פעלקער־ליגע. אבער ווי־אזוי קאן עס געשעהען, איידער עס וועט נישט ערלעדיגט ווע־רען איהרע לעצטער שריט ?

ראזומירענדיג דעם ענטפער, ווערט נאך גע־שטעלט די פראגע, צי „דאס רעכט אויף לעבען" פון פעלקער דערלויבט אויף אנ'איינזייטיגען עובר זיין אויף אנגענומענע התחייבות'ן ?

ווייטער ווערען אין דעם ענטפער אנגעגעבען 25 פונקטען, ווי־אזוי פראנקרייך שטעלט זיך פאר די ארגאניזירונג פונ'ם אלגעמיינעם שלום.

די עיקר־פונקטען זענען:

דער ערשטער פרינציפ ביי אינטערנאציאנאלע פערהעלטנישען בעדארף צו זיין דאס אנערקענען די רעכט און די אומאפהענגיגקייט פון אלע מלוכות, און דאס שאנעוען די אנגענומענע התחייבות'ן.

עס איז נישטא קיין שלום צווישען פעלקער, אויב דער דאזיגער שלום איז אפהענגיג פון יזאקלונגען, נויטען און אמביציעס פון יעדען פאלק.

אין די ווייטערדיגע פונקטען ווערט בפרטיות אנגעוויזען, ווי־אזוי דער אלגעמיינער שלום אין אייראפא דארף ארגאניזירט און קאנטראלירט ווע־רען דורך אנ'אייראפעאישען קאמיטעט. אויב עס וועט אנערקענט ווערען, אז דער פראגרעס פון די פעלקער — נישט רעדענדיג וועגען דעם וואהל־שטאנד און דער פערקלענערונג פון די איצטיגע יסורים — קאן דערגרייכט ווערען בלויז דורך דער זאל זיך שטיצען אויף גלייכע און ווירדיגע יסודות, קאנסאלידירונג פון א שטאבילען פרידען, וואס דארף מען, נאכ'ן פערזיכערן דעם פאליטישען שלום־ווערק, ארגאניזירען די ווירטשאפטליכע צו־זאמענארבייט פון די פעלקער.

בערלין, 8 (ספ. טעל.)

ענטפערענדיג אויף די פאריזאורפען פונ'ם פראנצויזישען מעמאראנדום, שטרייכט אונטער די „גערמאניא", אז עס איז שווער צו פערנעהמען א זאכליכע שטעלונג לגבי א דאקומענט, וואס טראקטירט איראניש די פרינציפיעלע פאסטולאטען פון דייטשלאנד.

דרך אגב בעמערקט די „גערמאניא", אז דייטש־לאנד איז גרייט צוזאמענצואַרבייטען מיט'ן ראטען־פערבאנד אין דער פעלקער־ליגע.

דעם פראנצויזישען פראיעקט צו בילדען אנ־איירופעאישען קאמיטעט, וואס זאל פערזיכערען די אלגעמיינע ענטוואפענונג — ווארפט די „גער־מאניא" אפ, און שטעלט איהם געגען די בעקאנטע פראפאזיציע פונ'ם דייטשען פלאן, מכוח מילדערען די אפענסיווע־מיטלען.

טאג־טעגליך

מ'דארף זיך פערטראכטען...

דער נעכטיגער „קוריער טשערוואני" דער־צעהלט, אז אינם יאהר 1935 האט פוילען געצעהלט 33 מיליאן איינוואוינער, און אז אין משך פון דעם דאזיגען יאהר זענען אינם לאנד צוגעקומען 405 טויזענד מאן.

בערעכענענדיג דעם דאזיגען סך־הכל, רופט אויס די צייטונג, אז „ס'איז זיך דא וועגען וואס צו פער־טראכטען", און בעמערקט, אז דער נאטירליכער צוואוקס פון דער בעפעלקערונג איז אין די קריזיס־יאהרען שטארק געפאלען, ווייל בעת אין יאהר 1930 האט ער אויסגעמאכט 16 אויף טויזענד, בעטרעפט ער איצט נישט מעהר, ווי 12 מיט א האלב אויף טויזענד.

— פוילען זאגט די צייטונג — קאן נישט פיה־רען קיין דעפאפוליזאציע־פאליטיק, אונטער דער סכנה פון פערלירען די אומאפהענגיקייט, א אז. וו. זי קאן זיך אויך נישט פערגינען צו דערהאלטען דעם בעפעלקערונגס־צוואוקס אויף א געהעריגער מדרגה דורך די מיטלען פון פראנקרייך (דורכ'ן פרער־מירען גרויסע משפחות) און היטלער־דייטשלאנד (דורך געבען שטיצע יונגע פאר־פעלקער) דארף מען זוכען אנדערע מיטלען, ווייל — די סיבה פון דער גע־פאלענער מהלכה איז די שלעכטע ווירטשאפטליכע לאגע אין לאנד.

דער „קאזשיאנער" תירוץ איז אלזא געפונען, און דערמיט וואלט זיך אפשר די צייטונג בערוהיגט, ווייל ס'פעהלן דאך איצט נישט קיין באפסקע מיטלען פון די פערשידענע „דזשיעניק נאראדאווים" און „ארענדאוו יקעם" צו לעזען דעם ווירטשאפטליכען קריזיס, אבער וואס טוט מען פארט מיט דעם קנאפ (עס איז דאך נאך קנאפ!) צוגעוואקסענעם האלבען מיליאן?

כן ירבו — יעדעס יאהר וועט דאך צוקומען!

דער היוצא לנו מדברינו איז: ס'דארף זיך ערנסט פערטראכטען!

מ.

זונטאג, דעם 12 אפריל ערשיינט דער
„נייער פאלקסבלאט"
איז א בעדייטענד פערגרעסער־טער צאהל זייטען, דערונטער דער
ספעציעלער האנדעלס־
און אינדוסטריע־נומער
אנאנסען
צום ספעציעלען נומער ווערען נאך אנגענומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט"
פיעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

הלוואי זאל עס אזוי זיין!

צוריקשטעלונג פון די אלטע גוטע בעציהונגען אין פשיטיק

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

פון פשיטיק איז מען מודיע, אז די לעצטע טעג זענען דארט פארגעקומען קאנפערענצען צווי־שען פארשטעהער פון דער יודישער בעפעלקערונג און פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג פון די ארומיגע דערפער אין די דאזיגע קאנפערענצען האט זיך אויך בעטייליגט דער ראדאמער דעפוטאט קאספשיקאווסקי. עס זענען ארומגערעדט געווארען די סיבות פון דער ביז איצטיגער לאגע און ס'איז נעווארען פעסטגעשטעלט, אז עס מוז געמאכט ווערען א סוף צו דער זאכלאגע פון וועלכער עס ליידען סיי די יודען סיי די דארפישע בעפעלקע־רונג, ווייל די פויערים האבען נישט וועמען צו פערקויפען זייערע בהמות און תבואות. און די יודען — די סחורות פון זייערע געוועלבער, און זייערע אויסארבייטונגען ווי שיך, מלבושים, וועש א.א.וו.

עס איז בעשלאסען געווארען איינצושטעלען די אמאליגע גוטנאכבארישע בעציהונגען צווישען די פויערים און די יודען.

דער דעפ. קאספשיקאווסקי האט פארגעלייגט תיכף צו בענייען די ירידים, וואו די יודען זאלען קומען מיט זייערע סחורות, ווייל עס איז שוין לויט זיין מיינונג — אריבער דער משפט, און די יודישע בעפעלקערונג וועט שוין מעהר נישט ליידען...

הארט ערב פסח טאקי איז פארגעקומען דער ערשטער יאריד אין א שטעטעל — הינטער פשיטיק, אויף וועלכער די יודען האבען זיך נאך נישט בעוויזען צו בעטייליגען.

אויף דער ארטיגער בעפעלקערונג אין פשי־טיק גופא האט געמאכט א גוטען איינדרוק דער פאקט, וואס דער יודישער הילפס קאמיטעט האט פון די דערהאלטענע געלטער צעטיי"ט אויך צו א גרעסערע סומע געלט צווישען דער ארעמער קריסטליכער באפעלקערונג.

ערב פסח זענען פון דעם ראדאמער ארעסט בעפרייט געווארען 3 פון די ארעסטירטע פשיטי־קער יודען. ס'געפינען זיך נאך אין ארעסט 8 יודען.

יודישער וועלט־קאנגרעס קומט פאר אין אויגוסט אין זשענעווע

70 דעלעגאטען פון אמעריקא

ניו־יארק, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף א פרעסע־קאנפערענץ, האט לואי ליפסקי ערקלערט, אז דעם 13־טען יוני ד. י. קומט פאר אין וואשינגטאן א גרויסע קאנפערענץ גע־ווידמעט דעם יודישען וועלט־קאנגרעס.

צום יוד. וועלט־קאנגרעס וועלען געוועהלט ווערען 50 דעלעגאטען פון אמעריקאנער יודענטום דער קאנגרעס וועט פארקומען אין זשענעווע אין אויגוסט. א חוץ די 50 דעלעגאטען וועלען אויך געוועהלט ווערען 20 דעלעגאטען פון יודישע ארגאניזאציעס.

אונזער ווארט

די „בעסערע געזעלשאפט"

דער אפענער בריף פון ראמען ראלאנען צו אנדזשעי סטרוג'; וועגן דעם מיאמ'דיגן אנטיסעמי־טיזם פון געוויסע פוילישע קרייזן. האט שטארק נישט גושא חן געווען ביי דער „בעסערער געזעלשאפט" פון דעם „דזשעניק נאראדאווי", און זי איז אויס מיט אנ'אפלאכעריי און אפשפאטעריי פון דעם „זשי־דאפילישען פראנצויזישען שרייבערל", וועלכען זי געפינט דאך פאר נויטיג צו אינפארמירען, אז —

„75 פראצענט פון אלע שטאטישע הייזער גע־הערען צו יודען, 80 פראצענט פון דער אינדוסטריע און 85 פראצענט פון האנדעל — אויך צו יודען. די יודען האבען די מעהרהייט אין די פרייע פראפע־סיעס, און זיי פערכאפען שוין אויך די לאנדווירט־שאפט".

אזוי זעהט אויס דער „חשבון צדק" פונם „דזשע־ניק נאראדאווי" פאר דעם פראנצויזישען „זשידא־פילישען שרייבערל" און ממילא אויך פאר דער גאנ־צער וועלט, וויפיל אבער אמת ס'שטעקט אין איהם, דאס ווייסט אפשר בעסער פון אלע די „בעסערע גע־זעלשאפט" וואס שלעפט בעוואלד דאס לאנד אין דאס פאלק (ווארשיינליך, גאנץ בעוואוסטזיניג!) אין א זומפ פון חרפה און שאנדע.

דער ציניזם און די שקרים פון די דאזיגע לייט געהען שוין איבער אלע דערלאזבארע גרעניצען, און — צו אלע האפנונגען וועגען א בעסערער צו־קונפט פאר'ן בעפרייטען פוילען — לאמיר אויך האפען אז זיי די פעלשער און פערגיפטער פון יעדען אמת, וועלען סוף כל סוף דערטרונקען ווערען אין זייערע שקרים און דערוואָרגען ווערען אין זייער אייגענעם ציניזם !

ב.

איינהייטס־פראנט

פון די יודישע בירגערליכע פארטייען אין פוילען

ווארשא, 8 (יט"א טעלעפאניש)
ס'איז פארגעקומען א גרויסע בעראטונג וועגן שאפען א פאליטישע רעפרעזענטאנץ פון די פוילישע יודען. אין דער בעראטונג האבן זיך באטייליגט פארשטעהער פון אלע יודישע בירגערליכע פארטייען.

ס'איז געשאפען געווארען א „קאמיסיע פון 5“, וועלכע וועט פיהרען ווייטערדיגע פערהאנדלונגען. ס'זענען אויך פעסטגעשטעלט געווארען די טעזען אויף וועלכע ס'וועלען געפיהרט ווערען די פעראייניגונגס פערהאנדלונגען.

הילף פאר יודען אין דייטשלאנד און פוילען

דרשות אין די ניו־יארקער שוהלען

ניו־יארק, 8. (יט"א טעלעגראפיש)
די ערשטע צוויי טעג פסח. זענען אין די שוהלען געהאלטען געווארען דרשות וועגן דער נויטווענדיגקייט פון הילף פאר די יודען אין דייטשלאנד און אין פוילען.

פאליציי היט די ארדנונג

ביים אראבישען יום טוב „נעבי מוסא“

ירושלים, 8. (יט"א טעלעגראפיש)
אין צוזאמענהאנג מיט דעם אראבישען יום טוב „נעבי מוסא“, איז געשטעלט געווארען אויף די פיס די גאנצע פאליציי, וועלכע האט געהיטען די ארדנונג ביי די מוסולמענישע דעמאנסטראציעס.

פראצעס געגען ד"ר וואזעמאן

קומט פאר דעם 4 מאי

זשענעווע, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
דער פראצעס געגען ד"ר וואזעמאן, וואס האט ארגאניזירט דאס פערשלעפען דעם זשורנאליסט יאקאב קיין דייטשלאנד, איז בעשטימט געווארען אויפן 4 מאי ד. י.

ארבייטער־קאנגרעס צום קאמף געגען אנטיסעמיטיזם

ווארשא, 8 מערץ (טעלעפאניש)
דעם 13־טען מערץ האט דער לאנד־ראט פון די פראפ. קלאסען - פעראיינען בעשלאסען צו רופען אן'אריינער - קאנגרעס צום קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם.

דער קאנגרעס דארף פארקומען סוף מאי. ער דארף זיין א פארזעצונג פון דער אקציע, וואס איקר אויסדרוק איז געווען דער פראטעסט־שטרייק פון דעם 17 מערץ.

א"י־דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט, האט דער קאלאניען־מיניסטער געענטפערט אויף א רייהע אינטערפעלאציעס פון דעפ. וועדזשוואוד און אנד. וועגען דעם בעזוך פון דער אראבישער דעלעגאציע אין לאנדאן. דער קאלאניען־מיניסטער האט געגעבען דער־וועגען ערקלערונגען.

אויף דער פראגע, צי אויב עס וועט נישט פראקלאמירט ווערען דער לעגיסלאטיווער ראט, וועט פערברייטערט ווערען די קאמפעטענצען פון די זעלבסטפערוואלטונגען, האט דער מיניסטער געענטפערט, אז די פערברייטערונגען פון די קאמפעטענצען איז אנבעלאנגען אין די לאקאלע פערהעלטניסען.

ענטדעקט א נייע „נארא“־ארגאניזאציע אין לעמבערג

לעמבערג, 8. (טעל.) אין לעמבערג האט פאליציי ענטדעקט א נארא ארגאניזאציע ביי א רייזע פערזאנען האט מען געפונען געווער, אמוניציע און אונלעגאלע העץ־ליטעראטור.

זיצונג פון מיניסטעריען־ראט

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)
אונטערן פארזיץ פונ'ם פרעמיער קאסטשאלקאווסקי איז היינט פארגעקומען א זיצונג פון מיניסטעריען־ראט.

צ. א. איז אנגענומען געווארען דער פראיעקט פון א דעקרעט פונ'ם מלוכה־פרעזידענט וועגען א פאנד פאר נאציאנאלער שוץ.

אראפגעזעצט דעם שפאנישען פרעזידענט

ערב די וואהלען פון א נייעם פרעזידענט

פאריז, 8 (ספ. טעל.)
פון מאדריד איז מען מודיע, אז אויף דער נעכטיגער זיצונג פון די קארטעזען איז בעשלאסען געווארען אראפצוזעצען פון זיין אמט דעם פרעזידענט פון דער שפאנישער רעפובליק אלקאלא זאמארא.

אויף זיין ארט איז, אלס צייטווייליגער פרעזידענט, בעשטימט געווארען דער פארזיצער פון די קארטעזען, מארטינעז באריא. וועלכער האט שוין אויך אפגעגעבען די שבועה.

לויט דער שפאנישער קאנסטיטוציע, דאר־פען אין משך פון די נאהענטסטע 8 טעג בעשטימט ווערען די דעלעגאטען, וואס וועלען וועה־לען דעם נייעם פרעזידענט. עס קאנדידירען: מאר־טינעז באריא, דער געוועז. פרעזעס פון קאנסטי־טוציע־טריבונאל אלווארא דע־אלבאנאז, דער פיה־רער פון די מעסיגע סאציאליסטען, בעסטעירא, אדער סאנשעז ראמאז, וועלכער ווערט אונטער־שטיצט דורכ'ן פאלקס־פראנט.

מאדריד, 8 (ספ. טעל.)
דער פרעמיער אזאנא האט היינט איבערגע־געבען דעם צייטווייליגען פרעזידענט א ביטע וועגען דימיסיע. דער פרעזידענט האט די די־מיסיע נישט אנגענומען. די דימיסיע האט געטראגען אויסשליסליך א פארמעלען כאראקטער.

די ערשטע טעג פסח אין בערלין אריבער רוהיג

בערלין, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
די ערשטע טעג פסח איז אדורך רוהיג, די סינאגאגען זענען געווען איבערפולט מיט מתפללים, פאליציי האט פאר די שוהלען געהיטען די ארדנונג.

געהיים־אגענטען האבען זיך אין די סינאגאגען אויפמערקזאם צוגעהערט צו די דרשות, אין וועל־כע ס'איז געצויגען געווארען א פאראלעל צווישען יציאת מצרים און יציאת דייטשלאנד.

אויף דער איניציאטיוו פון דער בערלינער יודישער קהלה, זענען אויך אין אנדערע שטעט איינגעארדענט געווארען עפענטליכע סדרים, דער־הויפט פאר דער אינטיליגענץ.

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20. טעל. 213-84

פרייטאג־צו־נאכטס, דעם 10 אפריל. 7 אוונט. צומארגענס שבת חול־המועד פסח, דעם 11 אפריל, 9 פריה
וועט דער וועלטבעריהמטער אבערקאנטאר פון דער ווארשעווער סינאגאגע

משה קוסעוויצקי

דאווענען קבלת־שבת, מעריב, ספירה, שחרית, הלל, מוסף ומפני חטאינו. עס וועט אויסגעפיהרט ווערען די שענסטע יום־טובדיגע תפלות, וואס לאדז האט נאך נישט געהערט

בילעטען צו בעקומען אין קאנדיטארײ „אסטאריא“, עק פיעטריקאווער און שרודמיעסקא און אין דער קאנדיטארײ פון ה' ווייגבערג, נאוואמיעסקא 30 אויך אין דער קאסע פון פילהארמאניע
פאר פרויען ספעציעלע רעזערווירטע פלעצער.

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20. טעל. 213-84

דענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטעס
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערציוגט אייך!
R.Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
נעדענקט פראנט II שטאק.

נ"ד
יהודית רובינוביץ
בגיל 15 שנה.
ביום הראשון של פסח נאספה אל עמיה, אחרי מחלה קשה וממושכת הנשרה. האחות היות טובה מצרור „ירדנה“ זכר נפשה הטהורה לא יסוף ממנו לעולם.
דרגת הנשרים
של הן בית־ר בלודז

Wyrazy szczerego współczucia Rodzinie HAUSER z powodu przedwczesnego zgonu Ich nieodżałowanej
B. P. DORKI HAUZER
składają b. wychowankowie Domu Sierot przy ul. Północnej 39.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 77 יאהר מיין הייסגעליבטע פרוי, אונזער טייערע מוטער און גרויסמוטער
נ"ע הענדל רייזל קאסמאן
(געוועזענע פיאטרקאווסקא)
די לויה קומט פאר היינט. דאנערשטאג, ד. 9/4, 2.30 בייטאג פון טרויער־הויז, פיעטריקאווער 28, וועגען וואס ס'טיילען מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע די אין טיפען טרויער פערבליבענע מאן און קינדער

וויין
אויף פסח
ווי אויך אלע אנדערע געטראנקע
גוט און ביליג
צו בעקומען אין דער בעקאנטער
וויינהאנדלונג פון
ע. שיקיער
אינה.: ישראל שיקיער
לאדז, פולנאצנא 1, טעל. 107-84

Dr. M. KALISZ
אוניווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן־ארצט
סטאמאטאלאגישע כירורגיע
פיעראצקיענא 7 (פוואנגעליצקא)
טעל. 108-26
נעמט אן פון 3–7 נאכמ.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11. טעלעפאן 246-09.
נעהמט אן פון 4—8 אוונט.

Dr. med.
L. TENENBAUM
אקושער־גינעקאלאג
פילסודסקיעגא 15.
טעל. 206-75.
נעמט אן פון 8 10 פריה און פון 4-8 אוו.

ספעציעל פאר סוחרים!
מאדערן איינגעריכטעט, בעקוועם א נאכט־לעגער 1.25 זל. א צימער 1.50 זל.
לאדז, קילינסקעגא 41, אין הויף.

Dr. med.
W. ŻADZIEWICZ
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפף־קראנקהייטען
Piotrkowska 164, tel. 125-26.
נעמט אן פון 5–8 אוונט.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועקס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטא־רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.
ביי דער קליניק איז מעטיג
ארענבערגער גאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און אלערלײ פאטאגראפיעס

פענסיאנאט
„NICEA“
אין קאלומנא,
פיעטריקאווער 7/9
נעמט אן בעשטעלונגען אויף פסח
שטרענג כשר!
אינפארמאציעס אויפ'ן ארט.
צו זעהר מעסיגע פרייזען.
געדענקט דעם אדרעס!
אינפארם. אין לאדז: ה. פערעלשטיין, פילסודסקיעגא 47. נאביאל־געשעפט.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט,
זונטאג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע־זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען־קאסע 12 יאהר ספעציעל אויף ציין־ציהען און האט אנ'אייגענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 8 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ“ רוג זגערזשער און ליטאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אוונט אויף נארו־טאוויטשא 13 צוגענגליכע פרייזען. פאר אר־ביטסלאזע הנחה.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אן פון 12–2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוונט.
זונטאג און חגאות פון 10–12 בייטאג.

אַ מבּול פון בּלוט און פייער
אויף די שלאַכט-פעלדער פון אַבּיסיניען

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)

אויפ'ן סמך פון ידיעות פון פערשידענע קוועלען איז פערעפענטליכט געוואָרען פאָלגענדער קאָמוניקאַט וועגען דער לאַגע אויף די אַבּיסינישע פראָנטען דעם 5-טען אַפּריל ה. ח.

לויט ידיעות פון איטאַליענישע קוועלען האָט דאָס איטאַליענישע מיליטער, אויסנוצענדיג די רעגען פון 31-טען מערץ אין משך פון נישט קיין גאַנצע 2 טעג פערניכטעט די אַרמעע פון נעגוס, וועלכע האָט געציילט 50 טויזענד מאַן. נאָכ'ן פערנעמען די סטראַטעגישע פּאָזיציע, האָבּען די איטאַליענער דעם 3-טען ה. ח. גאַנץ פריה אָנגעהויבּען אַן'אַטאַק. די ערשטע דיוויזיע האָט אַטאַקירט די פּאָזיציעס פון שונא נאָהענט פון שעטרעזבּא. אין דער זעלבּער צייט איז דער עריטרעיער קאָרפּוס, וועלכער האָט אדורכגעפיהרט אַן'אַרומרינגלונגס-מאַנעווער אָנגעקומען אין טיל פון שונא. די איטאַליענער האָבּען בּיי גרויסע שוועריגקייטען בּעוויזען אַריבּערצוטראַנספּאָרטירען מיט זיך שווערע אַרטילעריע. דאָס פייער פון דער שווערער אַרטילעריע האָט פערשפּרייט אַ פּאַניק צווישען די אַבּיסינישע אָפּטיילונגען. פאַרנאַכט האָבּען די אַבּיסיניער, וואָס זייערע שאָדענס ווערען בּערעכענט אויף טויזענד מאַן, זיך גענומען צוריקציהען, ווערענדיג געיאָגט פון איטאַליענישע עראָפּלאַנען, אויף דער איטאַליענישער זייט זענען גע'הרג'עט געוואָרען 5 זעלנער, 1 אָפיציר און 21 זעלנער זענען געוואָרען פערוואונדעט.

דעם 4-טען אַפּריל פאַרטאָג האָבּען די צוויי איטאַליענישע קאָרפּוסען אָנגעהויבּען אַ קאָנצענטראַציע-אַקציע אין דער ריכטונג פון קוואַראַם, אַריבּערגעהענדיג אויף דרום-מזרח פון דער אָזיערע אַשיאַנקי. בּייטאָג האָבּען די אַבּיסינישע אָפּטיילונגען גענומען אַנטלויפען. אין דער זעלבּער צייט האָט דער נעגוס מיט די רעשטלעך פון זיין גוואַרדיע זיך שוין געפונען גאַנץ ווייט אויף דער דרום-ריכטונג.

איינער אַן'ענגלישער זשורנאַליסט, וועלכער איז געקומען פון דעסיע קיין אַסמאַראַ האָט דערקלערט, אַז דעם וועג פון דעסיע קיין קוואַראַם האָט ער אדורכגעמאַכט אין אַן'אויטאָ בּיי פולשטענדיג נאָרמאַלע בּעדינגונגען. דער זעלבּער זשורנאַליסט שטעלט פעסט, אַז אין איצטיגען מאָמענט זענען אַלע וועגען, וועלכע פיהרען קיין אַדיס-אַבּעבּאַ אָפען פאַר די איטאַליענער. בּלויז די אַרמעע פון ראַס נאַסיבּו שטעלט איצטער די איטאַליענער אַ ווידערשטאַנד. אָבּער אויך די דאָזיגע אַרמעע זאָל זיך געפינען אין נישט קיין גינסטיגע בּעדינגונגען.

פערשידענע קוועלען בּעשטעטיגען די ידיעה, וועלכע איז פריהער אַרומגעגאַנגען אַלס קלאַנג, אַז דאָס איטאַליענישע מיליטער איז נעכטען בּייטאָג אַריין קיין קוואַראַם. דאָס פערנעמען די דאָזיגע שטאָט עפענט פאַר די איטאַליענער אַ וועג קיין דעסיע.

לויט ידיעות פון איטאַליענישע קוועלען איז איינער פון די עראָפּלאַנען, וואָס איז פריטאָג אַרומגעפלויגען איבּער אַדיס-אַבּעבּאַ געפיהרט געוואָרען פון בּעקאַנטען איטאַליענישען פליהער פאַלקאָני. פליהענדיג איבּערן פליה-פּלאַץ פון אַדיס-אַבּעבּאַ האָט פאַלקאָני געשאָסען פון אַ מאַשין-בּיקס, און דערנאָך מיט דער הילף פון אונטערציגדונגס-בּאָמבּעס אונטערגעצונדען צוויי אַבּיסינישע עראָפּלאַנען. פאַלקאָני און דער צווייטער פליהער, וועלכער האָט איהם בּעגלייט זענען געוואָרען פערוואונדעט בּעת די אַבּיסיניער האָבּען אויף זיי געשאָסען.

ווי מען טיילט מיט פון אַדיס-אַבּעבּאַ איז דעסיע אין דער פריה בּאָמבּאַרדירט געוואָרען פון 6 איטאַליענישע עראָפּלאַנען. די רעזולטאַטען פון דער בּאָמבּאַרדירונג זענען בּיז אַהער אומבּעקאַנט.

עס ווערען אָפיציעל אָפּגעלייקענט די ידיעות, וועלכע שטאַמען פון איטאַליענישע קוועלען,, אַז דער נעגוס זאָל האָבּען בּדעה צו אַבּדיקירען, אַז נאָכ'ן קאַמף בּיי דער אָזיערע אַשיאַנקי זאָל ער האָבּען אַרויסגעשיקט צו דער קייזערין אַזאַ טעלעגראַם: „עס איז דיר שוין מעהר נישט געבּליבּען, נאָר מתפּלל צו זיין פאַר מיר“. עס ווערען אויך אָפּגעלייקנט די ידיעות, אַז די קייזערליכע גוואַרדיע זאָל זיך האָבּען צוריקגעצויגען אין דער ריכטונג פון דעסיע.

דער גאַנצער טאָל פון קוואַראַם איז שוין פערנומען פון די איטאַליענער, די פליהער יאָגען ווייטער די אַנטלויפענדיגע און אומאָרדנונג אָפּטיילונגען פון נעגוס. אין משך פון נעכטיגען טאָג האָבּען די איטאַליענישע פליהער אדורכגעפיהרט 121 קאַמף-פליהען, אַראָפּוואַרפענדיג 64 טאָן אייזפּרויים מאַטעריאַלען בּענוצענדיג דערבּיי העכער 20 טויזענד פולע אַיראַט-בּאָמבּעס.

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.)

די אַבּיסינישע בּאָטשאַפט מעלדעט אַז עס איז געשריבּען געוואָרען אַ פּריוואַטע הלוואה אין דער הויך פון אַ מיליאָן ענגלישע פונט, וואָס איז בּעשטימט איינצוקויפען מיליטערישע עראָפּלאַנען. דער אַבּיסינישער בּאָטשאַפטער מאַרטין האָט דערקלערט די פאַרשטעהער פון דער פּרעסע אַז די דאָזיגע הלוואה וועט גורם זיין צו אַ שנעלען בּעזיגען די שוועריגקייטען אין די מלוכות, וועלכע ווענדען אָן פּריוויליגיע די סאַנקציעס געגען איטאַליען, מאַכענדיג מעגליך די אַבּיסיניער שנעל און דערפאָלגרייך אָפּצושטויסען דעם שונא“.

רוים, 8 (ספּ. טעל.)

פון דער איטאַליענישער הויפּט-קוואַרטיר טיילט מען מיט, אַז אָפּטיילונגען פון איינגעבּוירענע יעגער האָבּען אָפּטרעטענדיגע אַבּיסינישע מיליטער אויף דרום פון קוואַראַם. צווישען די רייכע טראָפּעס, איז צום איטאַליענישען מיליטער אריינגעפאַלען אַ שוואַרצע קאַראַוואַנע, וועלכע איז וואַרשיינליך דער פערזענליכער אייגענטום פון נעגוס. די איטאַליענישע פאָרפּאָסטענס געפינען זיך אין איצטיגען מאָמענט 50 קילאָמעטער פון קוואַראַם.

עס קומט ווייטער פאָר די לופט-בּאָמבּאַרדירונג איבּער דער אַרמעע פון נעגוס.

בּערלין, 8 (ספּ. טעל.)

דער קאָרעספּאָנדענט פון דייטשען אינפאָרמאַציע-בּיוראָ, וועלכער איז אין אַן'איטאַליענישען עראָפּלאַן געפלויגען איבּערן פראָנט צווישען קוואַראַם און דעסיע שטעלט פעסט, אַז דער גאַנצער וועג איז פערלייגט מיט טויטע קערפּערס פון אַבּיסינישע זעלנער, און די נישט גרויסע אַבּיסינישע אָפּטיילונגען אַנטלויפען. דער קאָרעספּאָנדענט האָט אין ערגעץ נישט בּעמערקט קיין שפּור פון דער אַרמעע פון נעגוס. דאָס איטאַליענישע מיליטער רוקט זיך פאָראויס אין דער ריכטונג צו דעסיע, וועלכע איז אין די לעצטע שעה'ן עוואַקואירט געוואָרען דורך די אַבּיסיניער.

לאָנדאָן,, 8 (ספּ. טעל)

דער דיפּלאָמאַטישער קאָרעספּאָנדענט פון „דיילי העראַלד“ דערוויסט זיך, אַז דער „קאָמיטעט פון 13“ וועט פריהער פון אַלץ פאָדערן בּיי איטאַליען, אַז זי זאָל אָפּשטעלען דאָס בּענוצען גיפטיגע גאַזען און דאָס בּאָמבּאַרדירען אָפענע ישובים. עס איז אויך פאַראַן אַ מעגליכקייט, אַז דער קאָמיטעט וועט פאָדערן פון איטאַליען תיכף אָפּצושטעלען די קריגס אָפּעראַציעס אויף דער צייט פון די אונטערהאַנדלונגען, וואָס וועלען פאָרקומען אונטער דער אָנפיהרונג פון דער פעלקער-ליגע. אויב די דאָזיגע פראַגע וועט טאַקע ווערען אַרויסגערוקט און איטאַליען וועט געבּען אַ נישט בּעפריגענדען ענטפער, וועט גערופען ווערען דער „קאָמיטעט פון 18“ אויף איינצופיהרען די נאַפט-סאַנקציעס.

וואָס שייך די בּעראַטונג פון די לאָקאַרנאָ-מלוכות, וועט זי, לויט דער מיינונג פון זעלבּען קאָרעספּאָנדענט זיין אַ נישט-בּינדענדיגע, און קיין שום בּעשלוס וועט נישט ווערען אָנגענומען, לויט דער מיינונג פון דער ענגלישער רעגירונג זענען בּיידע שלום-פּלענער, ד. ה. היטלערס פּלאַן און פראַנקרייכס פּלאַן אומעלטע פּריינטע, אַז עס וואָלט געווען אַן'אוממעגליכקייט דאָס בּלויז 4 מלוכות זאָלען אין דער דאָזיגער פראַגע אָננעמען בּשלוסען. די ענגלישע רעגירונג איז בּיי דער מיינונג, אַז עס וואָלט געווען לאָגישער בּיידע פּלענער און אַלע ענינים וואָס זענען מיט זיי פערבּונדען אָפּצושיקען צו דער פעלקער-ליגע, אָדער צו דער קערפּערשאַפט, וואָס די פעלקער-ליגע וועט שאַפען. בּיז דאָס וועט געשעהן, איז נויטיג אַ געוויסע צייט אויף רוהיג דורכצושטודירען אַלע פּלענער. ווי עס זאָל נישט זיין, האַלט די ענגלישע רעגירונג קאָנען נישט אָנגענומען ווערען קיין איילינע בּעשלוסען.

פּאַריז, 8 (ספּ. טעל.)

לויט מיטטיילונגען פון מאַרשאַל בּאַדאָליאָ, האָבּען ריאַיטאַליענישע אָפּטיילונגען דערגרייכט בּיז אַלאַמאַטאַ, 15 קילאָמעטער אויף דרום פון קוואַראַם. פון איטאַליענישע קוועלען גיט מען איבּער, אַז די רעשטלעך פון נעגוס'עס אַרמעע זענען צעקלאַפּט געוואָרען אין אַלאַמאַטאַ.

דער רייטער - קאָרעספּאָנדענט דאַנעגען גיט איבּער, אַז דעם נעגוס איז געלונגען אַרויסצופיהרען פון קאַמף זיין גוואַרדיע, און אַז די אַבּיסינישע אַרמעע איז נישט צוקלאַפּט.

אין אַ דעקלאַראַציע פון נעגוס ווערט דערקלערט: אַבּיסיניען איז נישט בּעזיגט. מיין מיליטער איז גרייט צום קאַמף, ווי לאַנג אַפילו איין איטאַליענישער זעלנער וועט זיך געפינען אויף אונזער טעריטאָריע. מיר בּעמיהען זיך נישט וועגען שלום מיר זענען בּלויז פערצווייפעלט צוליב'ן כּסדר'דיגען פערשפּעטיגען זיך פון דער פעלקער-ליגע מיט'ן אָנווענדען די באמת ווירקזאַמע סאַנקציעס, וועלכע וואָלטען געמאַכט אַ סוף צו דער אכזריות'דיגער מלחמה. אין דער האָפנונג צו בּעזיגען אונזער העלדיש מיליטער, אייהער די פעלקער-ליגע וועט אינטערווענירען, נוצט אויס דער שונא דער די פערשפּעטיגונג, אָנווענדענדיג די אכזריות'דיגע און בּאַרבּאַרישסטע מעטאָדען פון קריג.

אונזער מיליטער, און אַפילו די פרידליכע ציווילע בּעפעלקערונג, וואָס איז ווייט פון פראָנט וועט כּסדר פערסמ'ט מיט גאַזען, נישט געקוקט אויף די פייערליכע צוזאָגען, אַז אַזעלכע מעטאָדען וועלען נישט אָנגעווענדעט ווערען.

אָבּער נישט געקוקט אויף דער איבּערמאַכט און אכזריות — ווערט ווי געזאָגט אין דער דעקלאַראַציע — איז דער גייסט פון אונזער מיליטער און פאָלק אַן'אויסגעצייכנטער. אַלע איטאַליענישע ידיעות, וועלכע לייקענען דאָס אָפּ זענען פאַלש. זיי האָבּען פאַר אַ ציל אויסצואיבּען אַן'איינפלוס אויף דער פעלקער-ליגע.

„רייטער“ גיט איבּער, אַז דער קייזער האָט זיך אַליין בּעטייליגט אין די קאַמפען. ער האָט געשאָסען פון אַ מאַשין-בּיקס, ווענדענדיג אָבּער די איבּערגעוויכט פון שונא, האָט ער אדורכגעפיהרט אַ סטראַטעגישען צוריקטריט.

דער גייסט פון נעגוס'עס מיליטער איז נישט געבּראָכען, נישט געקוקט אויף די שווערע פערלוסטען.

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.)

די פּרעסע איז מודיע, אַז אויפ'ן פאָרשלאַג פון פראַנקרייך און ענגלאַנד, וועט זיך דער קאָמיטעט פון 13 היינט ווענדען צו מוסאָליני'ן מיט דער פאָדערונג תיכף אָפּצושטעלען די ווייטערדיגע שלאַכטען אין אַבּיסיניען. דאָס שליסען אַן'איטאַליעניש-אַבּיסינישען וואָפענשטילשטאַנד דאַרף פערבּונדען זיין מיט אַ תיכּף'דיגען אָפּשטעלען די סאַנקציעס.

אויף דער תשובה פון מוסאָליני'ן זאָל מען וואַרטען אַ וואָך צייט, און אויב זי וועט נישט בּאַלד נאָך די חגאות דערהאַלטען ווערען, זאָל איינגעפיהרט ווערען דער נאַפט-עמבּאַרגאָ און אַלע פּאָרטען וועלען געשלאָסען ווערען פאַר די איטאַליענישע שיפען.

לאָנדאָן,, 8 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן אַפּעל פונם אַבּיסינישען קייזער, וואָס איז נעכטען אדורכגעלייענט געוואָרען אין אַלע גרעסערע אַבּיסינישע שטעט, קומען אָן קיין אַדיס-אַבּעבּאַ, און אַנדערע קאָנצענטראַציע-פּונקטען פיל קריגער, וועלכע וועלען אין סך-הכל פערדאָפּלען די איצטיגע צאָהל פונם נעגוס'עס זעלנער. אמת, די קריגער זענען זעהר שלעכט בּעוואָפענט, אָבּער חשש צו שלאָגען זיך מיט די איטאַליענער פעהלט זיי נישט

די גרעסטע געווינס פון דער פּסח-צוגאַב-ציהונג
20.000 זל. אויף נומער 179461
איז ווידער געפאַלען
בּיי וואַראַנאָוו

ציהונג פון פּסח-צוגאַב-לאָטעריע

20,000 zł. — 179461.

5,000 zł. — 1835, 29379, 49399, 56685, 157389, 166410, 182607, 188561.

2,000 zł. — 2760, 7093,16340, 43096, 48617, 78566, 136153, 135675, 143096.

1000 zł. — 5178, 6125, 10030, 10618, 11551, 12532, 16557, 17107, 16342, 19881, 19634, 26083, 31879, 31135, 35200, 39660, 41971, 45274, 51450, 51957, 55933. 63985, 64359, 65271, 69898, 72196, 73857. 73116, 77744, 75171, 79479, 84066, 84186, 87418, 89643, 93670, 90279, 98457, 100282, 100996, 100995, 103579, 102872, 106258, 106113, 107754, 105410, 108764, 109240, 112426, 113441, 113760, 116308, 122963, 127118, 128547, 131835, 133659, 136154, 136985, 137414, 138145, 141932, 142343, 144922, 146206, 147493, 146195, 148175, 148838, 146274, 150387, 155185, 155705, 157620, 158579, 158948, 161417, 163022, 163437, 166953 163473, 168175, 169193, 165631, 171238, 171578, 172480, 174447, 178302, 177690, 178429, 179955, 179455, 179434, 180566, 180827, 182364, 187522, 192109, 191619, 190246.

PO Zł. 100, z literą s zł. 200.

68s 108 210s 65s 95 312 35 78 733 854 987 1019s 422 621 33 71 74 82 774 830 23 26 51s 62 476 571 89s 702 17 52 853 3283s 434 500 678 897 984 4075 331 424 659s 74 747 48s 90 838s 90 5132 61 258 93s 305 66s 69 621s 715 57 833 968 77 6086 271 301 548 52s 54 78 760s 66 90s 811s 915 7035 263 302 31 453 501 02 13 82 636 807 48s 94s 969 8201 50 325 33 537 87 626 804 41 923s 59s 9024s 174 208 44 58 60 668 775 845s 73 930.

10058s 214 57 81 301s 34 95 435 66 528 656 717 954 91s 11211s 190s 526s 660s 740 958 59 12039 230 393 691s 703s 865 986 13027 101s 374s 454 586s 614 18 902 45s 14071 259 428 505s 56 666 784 877 15003 62 83 97s 100 14 28 270 408s 22 570s 607s 715 814 46s 64 934s 76 16015 122s 511 82 615 76 928 76036 398 432 592s 601 60 741

65 340 449 77 734 17044s 81 330 407s 51 647 830 51s 975 77 18172 89 346 65 660s 77 83s 794 836 19288 322 480s 519s 47 77 614s 63 99.

20229 97 356 496 511 64 700 21 39 70 72 904 21269 336 403 59 606s 10 966 22005 88s 145s 293s 352 95 457 516 606 745 68 872 23043 69 209 18 358s 441 516 43 86s 880s 937 98 24031s 144s 59 269 379 464 67 577 655 776 92 863 71 972 25088 190 265s 738 921 26060 70s 501 95 639 27052 280 516 771 808 28060 114 200s 15 580 767 96 29205 99 353s 55 520 80 602 839 85.

30094 102 498s 541 76 628s 906 31025s 55 101s 372 477 84 543 620 46 55 911 28 44 32009s 99s 160 316 583 600 37 702 67 800 03 90 33078 95 320 429 38s 75s 752 921 83 34014 256 394 466 681 719 834 922s 37s 73s 35125 46 267s 97 306 33 474 75 527 732 86 811 38 36408 62 956 57 65 37143 91 453 558 885 38475 568 69 96 617 50 67 712 15 844s 39167 75s 220s 317 22 23 479 699 786.

40096s 326 35 51 84 583 88 816 43 41142 93s 385s 417s 64 520 716 958 42237 485 550s 95s 739 953s 43109s 227 94s 428 41 75 90 544 69 629 718 69 835 47s 44116 34 234 96 378 419s 65 573 690 758 83 45058 230s 864s 76 46004 170 79 294 541 92 686 708 34s 81s 809 925 95 47038 51s 202 98 421 520 618 745 55 827 48014 59 79 262 79s 454 884 935 72 49062 89 114 244 324 624 715 851.

50064 200 18 95s 526 38 89s 679s 727 801 19 964 51052 63 192s 226 33 303 42 57 91 614 26 98s 835 47 52147 92 258s 391 406 573s 96s 848 912 53434 510 603 10 33 814 64 937s 54037 43 70 101 29 46a 717 78 55047s 60 281 314 585 96 959 56071 189s 99 222 31 314 47 89 441 87 556 73 600 885 57029 127s 68s 246 52 301 485 619 24 855s 986s 58152s 55 97 263s 345 477 532 82 84 797 812 56 947 59162 212 571s 739 805 58s 955.

60000 153 87 395 426s 511 769 809 25s 61270 314s 90 501 46 97 928 62140s 268 73s 306 27 507 37 731 883 97s 63050 88s 309s 418s 566s 93s 94 856 56 967 64184 361s 660 773 879 916s 65029 138s 82s 254s 79 575 97s 606 56 745s 911 66047 287 308 913s 67011 137 279 404 80s 511 635 68s 715 68355 800 945s 69032 125 59 385 400 514 604 711 830 964.

70338 491 724s 813 31 46 68 71049 106 22 94s 252 328 431s 638 85s 89 718 852 76 961 72149 426s 88s 503 86 97 715s 860s 907 73001 15 89s 146s 228s 37s 439 558 707 14 830 80 992 74152s 56s 268 622s 70 728 998 75178 245 351 511 82 615 76 928 76036 398 432 592s 601 60 741 936s 77012 47 119 32 228 320 45s 582 88s 663 770 912 65 78137 52s 69 217 26 460 554 615 732 40 829 79139 300 491 535 41 646 752 80s

80037 119 224 46 301 610 72 708 09 46 886 99 903 81067s 80s 225s 301s 21 548 669 994 82152 201 04s 320s 28s 51 75 433 35 524 96 777 958 83228 353s 78 621 893 930 71 93s 84132 365 433 562 668 710 13 60 71 849s 951 85045s 258 335 404s 754 816 936s 54 86113 598 775 820 994 87267s 651 747 998 88070 212s 70s 369 422 25 525 80 635 853 89072 241 81s 328 742 829 942

90021 23s 234s 43 95 399 502s 617s 755 959 91114 23 239 421 513 19 45 58 657s 707 94 95s 868 931 92002 10s 74 79 114 51 285 384s 463 82 655 763s 93182 88s 536 46 681 788 865 94000 14 455 98 539 95 96 629s 716s 40 90 890 994 95196 210s 12 478 626 753s 43s 82 879 92s 96044 89 186 97 201 369 456s 516 60 730s 62 96 889s 948 97166 396 499 626 818 909 24 98117 55 63 218 37 63s 72 422 93s 580 745 868 962 83 99297 357 484 93 549s 99 641 778 887 904s

100037 50s 172 85 356 61 501 51 787 805 101636 67s 71 705 849 71 78s 89 102089s 113s 618s 768 924 103215 76 93s 97 565 47 780 852 922 104034 72 269 492 568s 686 731 853 105181 217 345s 47 410s 16 47s 95s 769s 953 106205 48 345 68 413 76 600 756 845 956 67 107024 127 84 210 330 815s 996s 108240 81 339 67 457 89 574 85s 661 67 792 803 38 109130s 285 393 434 86 768 826 84 954.

110052 57 102 243s 557 641 766s 920 49 51 111008s 185 303 27s 415s 93 626 66s 998s 112024 45 50 232 48s 67 326 583s 885 920 113297 305 448 567 85s 114059 497 514 670 852 53 901 48 115045 144 47 205 78 317 47s 80s 413 566 69s 636 936 116181 277 341s 420s 625 985s 117030 114s 72 362 441 521 605 95 737 69 70 848 999 118058 182 375s 401 16 73 585 704s 54 818 26 63 925 55 77 119041 146 463 502 703 74 914

120082 161 68 81s 386 625 65 749 87 907 27 40 67 121110 466 539s 46 600 10 96 723 813s 122021 226 46 93s 427 770 123011 78 367 468s 72 578s 708 18s 39 999 124014s 91 212s 506s 624 58 86s 707s 81s 909 125016s 421 525s 83s 602 83s 861s 126059 192 450 89 614 764 875 986s 127202 70 87 377 434 71 508 45 88 615 854 128063 206 49 86s 407s 96s 603 90 800s 77 992 129059 141s 42 48s 239 68 336 409s 519 619 963 99s

130066 236 337 550s 99 673 89 725s 872 131335 468s 828 37 965 132106s 348 408s 11s 34 655s 719 56s 133265 472s 75 537 688 877 916 134101 12 42s 292s 345 439s 90 642 71 742 69 938s 135095 151s 304s 469 524s 634s 723 66 93 805 53 55 79 954 136011 50 77 381s 531 679s 855s 949s 137213 76 82 603 29 713 836 973 138012 22 119 92 225 42 84s 96s 709 28 814s 85 139110s 44 401 58s 503 15 638 85 742s 922

140176 218 501s 20 28 29 52s 783s 889s 141066s 78 163s 221 382 664 95 700 802s 97 902 04 142114 96s 301 43s 91s 425 511s 676s 79 968 99 43027 82s 151 82 234 320s 477 515s 22 834 50 69 962 1440124 80 82s 119 20 29 215 580 634 40 724 145112 273 370 617 56 76 811 16 146059 200 340 67 471 626s 73s 800 27s 66s 72 147139 71s 713 607 30 60 755 75 148160 240s 343 60 406 93 721 945 62 149186 88 220 338 74 458s 554 934

150357 71 90s 453 540 68 70s 888 901 27 82 151007 43 159s 79 267 98 388s 572 85 86 645 68 81 798 882 152236 401 11 56s 652 153064s 80 256s 64 333 441 697 731 918 154021s 289 406 48s 533 95 677s 797s 99 155039 47 170 222s 80 367s 544s 76 84 752 856 97 156162 75 81s 301 664 96 731 76 920 157425 97 528 57s 813 52 9 956s 79 15036s 231 537 65s 86s 613 744 84 824 908 15s 159069 125 233s 323 64s 455 501

160011 42 111 48 217 525s 624 762 826 44 99s 161075 133s 64 95 273 338 418 551 653 54s 162039 128s 68 90 200s 51 58 726 163124 206 388 406s 636 838 64 82 164225 372 554 607s 926 38 70s 165065 187 208s 65s 511 631 704 09 38 968 83s 166029 60 65s 343 79 573 78 98 699s 743 837 974 167257 304 416 549 675 79 709 168010 36 129 30 33 93 201s 35 336 65 826 28 943 169244 348 52 458 80 86s 670 740

170017s 23 193s 96 509s 58 640 55 789 817 53 999s 171101 08 390 500 78s 97 648 752s 172306s 87 808 20 63 907 19 55 75 96 173011 292s 306 20 472s 647 79 759 803s 908 174095 151 237 526s 879 90 175174 216 556 767 815s 176141 47 67 294s 390 419 51 543 678 786 823 27 40 910 28 177109s 79 255 308 409s 545 641 42 960 178174 202 34 500 46 56 799 179057 115s 27 271 408 505 91 748 49 852s.

180085 97 119 21 84 484s 86 603 35 45 86 812 911s 181090 132s 271 182038 81 133 337 56s 81 405 74 562 731s 934s 183009s 217 641 66 759 184050 144 210 417 85 538 90s 956 185060 126 213 72 353 93 415s 16s 531 688 897 925 53 186004 103 310 48 511 849 977 187086s 227 95 394 491 99 524 602 28 87 713 96s 850s 76 995 188320s 46 404 44 507 24 83 613s 723 26 61 832 189002 82 112 361 440 578.

190219 74s 327 73 595 647 773 84 811 55s 191196s 263 378 439 41 54 523 649 787 924 192520 705 15 73 824.

193313 74 409 27s 541 672s 859 941 194013 45 166 244s 306 92s 668 735 870s 75 81s.

וויכטיגע בעראַטונגען אין זשענעווע

וועגען דער איטאַליעניש-אַביסינישער מלחמה און וועגען דער אויבער-רהיין סטרעפע

אין זשענעווע האָבען זיך ווידער אָנגעהויבען וויכטיגע בעראַטונגען צווישען די מלוכות, וואָס שטרעבען צו געפֿינען אַן אויסגאַנג פֿון דער פֿערוויקעלטער לאַגע, אין וועלכער אייראָפּאַ געפֿינט זיך איצט. צוויי וויכטיגע פֿראַגען שטעהען איצט אויף דער טאָג־אָרדנונג פֿון די זשענעווער בעראַטונגען: 1) די איטאַליעניש־אַביסינישע מלחמה און 2) דאָס פֿערלעצען דורך נאַצי־דייטשלאַנד דעם לאָקאַרנער טראַקטאַט. וואָס שייך דעם ערשטען פּונקט, אונטערליגט שוין דוכט זיך, נישט קיין ספק — נישט קוקענדיג אויף די הכחשות פֿון בעגוס — אַז דער גורל פֿון דער איטאַליעניש־אַביסינישער מלחמה איז שוין אַנ׳ענטשידענער. דער „קאָמיטעט פֿון 13" וועט מסתמא איצט האָבען פֿאַר זיך אַ שווער שטיקעל אַרבייט. אויב מוסאָליני איז ווען עס איז געווען גרייט איינצוגעהן אויף הנחות אין דער אַביסינישער פֿראַגע, איז ער עס אַמווענינגסטען גענייגט צו טוּן אין איצטיגען מאָמענט, ווען, לויט ווי עס מעלדען די איטאַליענישע קוועלען, די אַביסינישע ארמעע איז פֿולשטענדיג צוקלאַפּט, און, איז נישט מעהר מסוגל צו שטעלען אַ ווידערשטאַנד דעם איטאַליענישען מיליטער.

אין ענגלאַנד איז מען פֿון דער געשאַפֿענער לאַגע אין אַביסיניען, פֿערשטעהט זיך, זעהר ענטוישט. דעם איטאַליענישען נצחון אין אַביסיניען בעטראַכט מען אין לאָנדאָן ווי אַ מפּלה פֿון דער ענגלישער פּאָליטיק. מען ערוואַרט דעריבער, אַז אידען וועט איצט אין זשענעווע ווידער שטעלען די פֿראַגע פֿון נאַפֿט־סאַנקציעס. די אויסזיכטען אָבער, אַז דער פֿאָרשלאַג זאָל אָנגענומען ווערען, זענען אין איצטיגען מאָמענט בעדייטענד קלענער ווי פֿריהער. ווען דאָס זאָל אַפֿילו יאָ געשעהן, וועט דאָס שוין אַביסיניען נישט אָפּראַטעווען, ווייל צו די נאַפֿט־סאַנקציעס וועלען זיכער נישט צוטרעטען די פֿעראייניגטע שטאַטען און דאַן וועלען די נאַפֿט־סאַנקציעס פֿון די אייראָפּעאישע מלוכות ברענגען דעם זעלבען רעזולטאַט, וואָס די ביז איצטיגע אַנטי־איטאַליענישע סאַנקציעס: אַ קאָמפּראָמיטאַציע פֿון דער פֿעלקער־ליגע. גיכער פֿון אַלץ דאַרף מען ערוואַרטען, אַז צו די זיגער וועלען איצט צושטעהען די מלוכות, וואָס זייערע אינטערעסען אין אַביסיניען ווערען בעדראָהט צוליב דעם איטאַליענישען נצחון און עס וועט קומען צו אַ פֿונאַנדערטיילונג פֿון געוויסע טיילען פֿון אַביסיניען צווישען איטאַליען ענגלאַנד און פֿראַנקרייך.

ווי עס זאָל אָבער נישט זיין, האָט היטלער מיט זיין שריט פֿון 7 מערץ נישט קיין קליינע טובה געטוּן מוסאָליני׳ן. דער פֿראָנט פֿון די מערב־מלוכות איז איצט בעמליך פֿולשטענדיג צוקלאַפּט. פֿראַנקרייך פֿיהלט זיך אין זעהר אַ שווערער לאַגע, זאָל זי זיך אַרויסזאָגען געגען דעם ענגלישען פֿאָרשלאַג פֿון סאַנקציעס לגבי איטאַליען, וועט זי דערמיט אַרויסרופֿען די אונצופֿרידענהייט פֿון ענגלאַנד. וועט זי ווידער מסכים זיין צו די סאַנקציעס דאַן שטויסט זי פֿון זיך אָפּ איטאַליען. און אין איצטיגען מאָמענט, אין דער צייט ווען זי איז נישט אינגאַנצען זיכער מיט ענגלאַנד אין דער פֿראַגע פֿון אויבער־רהיין, וואָלט דאָס געווען פֿאַר איהר נישט בעקוועם.

וואָס שייך דעם צווייטען פּונקט — די בעראַטונגען פֿון די לאָקאַרנאָ־מלוכות, הערשט אויך די זעלבע אונזיכערקייט. האָט דאָך שוין מוסאָליני קאַטעגאָריש ערקלערט, אַז אַזוי לאַנג ווי עס וועלען נישט אָפּגעשאַפֿט די אַנטי־איטאַליענישע סאַנקציעס, זענען פֿאַר איהם די בעשלוסען פֿון די לאָקאַרנאָ־מלוכות נישט פֿערפּליכטענד.

ווי בעוואוסט, איז די פֿראַנצויזישע רעגירונג ענטשלאָסען, אויף די בעראַטונגען, וואָס האָבען זיך אָנגעהויבען אין זשענעווע צו פֿערזיכערן, אַז עס זאָל אָנגעווענדעט ווערען געגען דייטשלאַנד, סאַנקציעס, צוליב דעם, וואָס זי האָט אָפּגעוואָרפֿען אַלע בעדינגונגען פֿון די לאָקאַרנאָ־מלוכות, אַלע די פּאָזיציעס, וואָס זענען פֿאָרגעזעהען אין די טראַקטאַטען נישט אויסשליסענדיג עקאָנאָמישע און מיליטערישע סאַנקציעס. צוליב דער מעסיגער שטעלונג וואָס די ענגלישע רעגירונג האָט אָנגענומען אין דעם גאַנצען ענין, איז צו ערוואַרטען, אַז פֿראַנקרייך וועט זיך פֿון איהר פֿאָדערונג אָפּזאָגען. דאַגעגען איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז אין זשענעוואַ וועלען אָנגענומען ווערען בעשלוסען, וואָס וועלען ענטהאַלטען אַנ׳ערנסטע דראָהונג אין פֿאַל ווען דייטשלאַנד זאָל אָנהויבען צו בעפֿעסטיגען אויבער־רהיין. פֿראַנקרייך דראָהט מיט אַנ׳אינדיווידועלער אַקציע. זי איז גרייט אָנצונעהמען זעלבסטשטענדיגע שריט געגען דייטשלאַנד. עס איז אַפֿילו פֿאָלגעזעהען אַ טיילווייזע מאָביליזאַציע.

ווי עס איז דערפֿון צו זעהען, איז דער אָנגעווייטאָגסטער פּונקט פֿון דער לאַגע אין אייראָפּאַ אין איצטיגען מאָמענט די פֿראַגע פֿון פֿערפֿעסטיגען אויבער־רהיין דורך דייטשלאַנד. און אין דעם פֿאַל איז נישט צו ערוואַרטען קיין הנחות מצד פֿראַנקרייך.

ווי עס איז בעוואוסט, האָט די פֿראַנצויזישע רעגירונג אויסגעאַרבייט געגען־פֿאָרשלאַגען אויף היטלערס שלום־פּלאַן. ווי עס מעלדעט דער „עקסצעלסיאָר" זעהט דער פֿראַנצויזישער פּלאַן פֿאָר אַ פֿרייען בונד פֿון די אייראָפּעאישע פֿעלקער צום שוץ געגען אַלע סכנות, פֿון אַ מלחמה, דערביי האָבען די פֿעלקער דאָס רעכט צו האָבען, וועלכע רעגירונגס־פֿאָרם זיי ווילען נאָר.

צו דער דיספּאָזיציע פֿון דער פֿעלקער־ליגע זאָל אָפּגעגעבען ווערען אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלער בעוואָפֿנעטער לופֿט־פֿליהער כח. וואָס זאָל זיין מעכטיגער ווי וועלכע עס איז איינציגער מלוכה בעזונדער. דער דאָזיגער אינטערנאַציאָנאַלער לופֿט־פֿלאָט וואָלט תיכף אינטערווענירט אויפֿ׳ן יסוד פֿון אַ בעשלוס פֿון דער פֿעלקער־ליגע, לטובת יעדער מלוכה, וואָס וואָלט געפֿאַלען אַ קרבן פֿון אַ נישט־פּראָוואָצירטען אָנפֿאַל.

דער דאָזיגער אינטערנאַציאָנאַלער לופֿט־פֿלאָט וואָלט געטראָגען אַ פֿערהיטונג־כאַראַקטער. אין פֿאַל, ווען עס וואָלט אויסגעבראָכען אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפֿליקט צווישען צוויי מלוכות, וואָס דראָהט זיך צו פֿערוואַנדלען אין אַ בעוואָפֿנעטען צוזאַמענשטויס, וואָלט דער אינטערנאַציאָנאַלער לופֿט־פֿלאָט תיכף אונטערגענומען פֿערהיטונגס־מיטלען, בכדי צו שטערען דעם מלחמה־אויסברוך אַזוי לאַנג ווי עס וואָלטען געדויערט די פֿערמיטלונגס־אונטערהאַנדלונגען.

די קאָלעקטיווע זיכערקייט וועט זיך שטיצען אויפֿ׳ן פּרינציפּ: „איינער פֿאַר אַלע, און אַלע פֿאַר איינעם".

„עקסצעלסיאָר" דריקט אויס די איבערצייגונג, אַז דער פֿראַנצויזישער פּלאַן וועט ווערען אַ „זיכערקייטס־בילעט פֿון דער ווייסער ראַסע" אין דער פֿערטיידיגונג פֿון דער ציוויליזאַציע געגען דעם נאַציאָנאַלען עגאָאיזם.

עס ווערען אויך פֿאָראויסגעזעהען ספּעציעלע בעשלוסען אין די פֿראַגע פֿון עמיגראַציע און אויסזוכען געוויסע טעריטאָריעס מעבר־לים, וואו מען וואָלט געקענט בעזעצען אייראָפּעאישע קאָלאָניסטען, ביי דער גלייכצייטיגער אָפּהיטונג פֿון די הייליגע רעכט פֿון דער איינגעבוירענער בעפֿעלקערונג וואָס שטעהט אויף אַ נידריגערען קולטורעלען צושטאַנד. די דאָזיגע בעפֿעלקערונג וואָלט זיך געפֿינען אונטער דער שוץ פֿון דער פֿעלקער־ליגע.

אויך האָרס און אידענס פֿאָרשלאַגען וועגען אַ בעסערער פֿערטיילונג פֿון די רויה־שטאָפֿען און אַפּזאַץ־מערק וועלען אין דער פֿראַנצויזישער ענטפֿער גענומען ווערען אין אַכט.

די ביידע פּלענער: היטלערס און דער פֿראַנצויזישער וועלען בעטראַכט ווערען דורך דער פֿעלקער־ליגע. יעדענפֿאַלס אין דער ריכטונג געהט די ענגלישע פּאָליטיק. אין דייטשלאַנד איז מען פֿערשטעהט זיך, דערפֿון נישט צופֿרידען. עס איז דעריבער אינטערעסאַנט, ווי אַזוי היטלער וועט זיך אַרויסדרעהען פֿון דעם פֿראַנצויזישען געגען־אָנגריף וואָס בעשטעהט אין אַקעגענשטעלען זיין „שלום" פּלאַן, דעם אויסגעברייטערטען און פֿערבעסערטען פֿראַנצויזישען פּלאַן.

די וואַהל-קאַמפּאַניע אין פֿראַנקרייך

פּאַריז, 8 (ספּ. טעל.)

די וואַהל־קאַמפּאַניע ענטוויקעלט זיך שוין גאַנץ לעבעדיג. די בעזונדערע פּאַרטייען און גרופּירונגען האָבען אָנגעהויבען אַרויסגעבען זייערע מאַניפֿעסטען און פּאָליטישע פּראָגראַמען. די ערשטע איז מיט אַזאַ מאַניפֿעסט אַרויסגעטרעטען די סאָציאַליסטישע פּאַרטיי. גלייכצייטיג איז דער גענעראַל־סעקרעטאַר פֿון דער פּאַרטיי פּאָל פֿאָר אַרויסגעטרעטען אויף אַ מיטינג אין באָרדאָ מיט אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט דערקלערט, אַז די סאָציאַליסטען זענען ביי דער איצטיגער אינטערנאַציאָנאַלער און אינערליכער לאַגע גרייט אָפּצוטרעטען פֿון פּרינציפּ נישט צו בעטייליגען זיך אין אַ רעגירונג מיט אַנדערע גרופּירונגען. אויב נאָך די וואַהלען וועלען די ראַדיקאַלען בעקומען די אויפֿגאַבע צו שאַפֿען אַ רעגירונג און וועלען זיך ווענדען צו די סאָציאַליסטען וועגען צוזאַמענאַרבייט, וועלען די סאָציאַליסטען אַנטקעגענקומען די דאָזיגע ווענדונג אָבער מיט׳ן בעדינג, אַז אַלע פּאַרטייען, וועלכע גייען אַריין אין איצטיגען פֿאָלקס־פֿראָנט (עס האַנדעלט זיך דאָ וועגען די קאָמוניסטען) וועלען מסכים זיין צו טראָגען סאָלידאַר די פֿעראַנטוואָרטליכקייט.

די דאָזיגע רעדע שטעלט מיט זיך פֿאָר איינע פֿון די וויכטיגסטע מאָמענטען אין דער איצטיגער וואַהל־קאַמפּאַניע. אַלס צווייטער וויכטיגער מאָמענט דאַרף בעטראַכט ווערען דער בעשלוס פֿון דער אָרגאַניזאַציע פֿון „פֿייער־קרייץ" (פֿאַשיסטען) צו וואַרפֿען איהרע איינפֿלוסען אויף די וואַהלען־וואָגשאָל. דער „פֿייער־קרייץ" האָט נישט בדעה אַרויסצושטעלען קיין אייגענע קאַנדידאַטען, נאָר אין יעדען וואַהל־קרייז וועט ער זיך עפֿענטליך און אָפֿיציעל אַרויסזאָגען פֿאַר איינער פֿון די קאַנדידאַטען, וואָס עס שטעלען אַרויס די בעזונדערע פּאַרטייען, סיי רעכטע און סיי לינקע.

* * *

פּאַריז, 8 (ספּ. טעל.)

די פֿראַנצויזישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי האָט פֿערעפֿענטליכט איהר ערשטען וואַהל־מאַניפֿעסט. דער מאַניפֿעסט, וועלכער איז אונטערגעשריבען פֿון לעאָן בלום אַלס פֿאָרזיצער פֿון סאָצ. פּאַרלאַמענטס קלוב און פּויל פֿאָר אַלס פּאַרטיי־סעקרעטאַר, רופֿט די אָנהענגער און סימפּאַטיקער פֿון דער פּאַרטיי, אַז זיי זאָלען ביים ערשטען וואַהל־גאַנג אָפּגעבען זייערע שטימען פֿאַר די סאָציאַליסטישע קאַנדידאַטען און ביים צווייטען וואַהל־גאַנג „געגען די קאַנדידאַטען פֿון פּאַרטייען פֿון דער רעאַקציע". אַלס פּראָגראַם־לאָזונגען רוקט אַרויס דער מאַניפֿעסט: פֿאַנאַנדערלאָזען די פֿאַשיסטישע ליגעס, בעפֿרייען דעם מלוכה־קרעדיט פֿון דער דיקטאַטור פֿון דער גרויסער פֿינאַנסעריע. פֿאַרמלוכהשען די באַנק פֿון פֿראַנקרייך, שטייער־רעפֿאָרמען, וואָס זאָלען בעלאַסטען די בעזיצענדיגע קלאַסען, עפֿענטליכע אַרבייטען אין ברייטען פֿערנעם.

אויפֿ׳ן געביט פֿון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק רוקט אַרויס דער מאַניפֿעסט די לאָזונג פֿון אַלגעמיינע קאָלעקטיווער זיכערקייט און גלייכצייטיגע ענטוואָפֿנונג און פֿערבאָט פֿון פּריוואַטער פֿאַבריקאַציע פֿון געוועהר.

אויפֿ׳ן ווייטען מזרח

פֿיבערהאַפֿטע מלחמה-הכנות פֿון ביידע לאַגערן

פּאַריז, 8 (ספּ. טעל.)

האַוואַס־אַגענטור איז מודיע פֿון טאָקיאָ: די דאָרטיגע גוט־אינפֿאָרמירטע קרייזען זעהען פֿאָר, אַז די יאַפּאַנישע אַרמעי וועט פֿאָדערן די ערשטע ראַטע פֿון די ספּעציעל אַסיגנירטע 2 מיליאַרד יען אויף רעאַליזירען דעם פּלאַן פֿון מאָדערניזירען די בעוואָפֿנונגען. די דאָזיגע אויסגאַבען זאָלען אַריינגענומען ווערען אין היי־יאָהריגען בודזשעט די אַרמעי רעכענט, אַז מיט׳ן פֿערפֿולקאָמענען דעם קריגס־מאַטעריאַל קאָן מען נישט וואַרטען ביז׳ן יאָהר 1937—38, ווי מען האָט פֿריהער פֿאָראויסגעזעהען, און דאָס איז דערפֿאַר, ווייל עס פֿערשאַרפֿט זיך די לאַגע אויף דער מאַנדזשוריש־מאָנגאָלישער און מאַנדזשוריש־סאָוויעטישער גרעניץ. די מיליטערישע קרייזען האָבען שוין בעשלאָסען באַלד צו פֿערגרעסערען די צאָל זעלנער פֿון דער קוואַנדונער אַרמעי (יאַפּאַנישע אָקופּאַציע־אַרמעי אין צפֿון־כינע), ווי אויך איהר בעוואָפֿנונג.

די צייטונג „טשובאַי" איז מודיע, אַז צוליב׳ן בעשלוס פֿון קריגס־מיניסטעריום צו פֿערגרעסערען די קוואַנדונער אַרמעי, וועט נויטיג זיין אַ ספּעציעלע הוצאה פֿון אַ מיליאַרד יען. דאָס וועט דערלויבען צו פֿערשטאַרקען די קוואַנדונער אַרמעי אין צאָל, דערגענצען די אַמוניציע־זאַפּאַסען, אויפֿהויבען דעם מצב פֿון דער בעוואָפֿנונג און בעזאָרגען די קוואַנדונער אַרמעי מיט די נייעסטע קריגס־מכשירים.

* * *

טאָקיאָ, 7 (ספּ. טעל.)

דאָמעי־אַגענטור טיילט מיט: די צייטונג „האַשיסימבון" פֿערעפֿענטליכט אַ גאַנצע רייהע פּרטים וועגען דעם געהיימען סאָוויעטיש־כינעזישען אָפּמאַך. די כינעזישע רעגירונג זאָל לויט׳ן דאָזיגען אָפּמאַך האָבען אָנערקענט די רעכט פֿון דער סאָוויעטישער קאָנטראָל איבערן אויסערן־מאָנגאָליע און סינקיאַנג (כינעזישער טורקעסטאַן). כינע און די סאָוויעטען דאַרפֿען פּראָקלאַמירען אַ מלחמה דעם יאַפּאַנישען אימפּעריאַליזם. דער טערמין פֿון דער דאָזיגער מלחמה קאָן בעשטימט ווערען פֿון איין זייט די סאָוויעטען דאַרפֿען פֿערזאָרגען כינע מיט געוועהר און אַמוניציע אין דער שלום־צייט און אויך מיט געלד אין פֿאַל פֿון מלחמה־אויסברוך. עס וועלען זיך אָנהויבען אונטערהאַנדלונגען וועגען עפֿענען אין דער קורצעסטער צייט אַ לופֿט־קאָמוניקאַציע צווישען די סאָוויעטען און כינע.

די יודען פֿערדינען אויפֿ׳ן נאָמען

„אויסדערוועהלט פֿאָלק"

ערקלערט דער סטאַניסלאַוואָווער ביסקופּ כאָמישין

אַ מיטאַרבייטער פֿון דער לעמבערגער „כווילאַ", האָט געהאַט אַ אינטערוויו מיט דעם ביסקופּ פֿון סטאַניסלאַוואָוו גזשעגאָזש כאָמישין. אויף דער פֿראַגע ווי אַזוי דער ביסקופּ קוקט זיך אויפֿ׳ן אַנטיסעמיטיזם, האָט ער געענטפֿערט:

„שטיצענדיג זיך אויף דער אונערשיטערליכער קריסטליכער עטיק, קען איך נישט מסכים זיין און נישט אַפּראָבירען די אונמענשליכע מיטלען. ווען איך רעד וועגען אַנטיסעמיטיזם, און איך טראַכט אָפּט וועגען נאַציאָנאַלען שאָוויניזם, דערמאָהן איך זיך אין דעם אַלטען מעשה׳לע, וואָס איך האָב געלייענט אַלס קינד. עס האַנדעלט זיך. וועגען פּויער. איבער וועלכען צוויי עלעמענטען האָבען געוואָלט אויספּרובירען זייער כח: דער ווינט און די זון. וואָס שטאַרקער דער ווינט האָט געבלאָזען, אַלץ עקשנות׳דיגער האָט דער פּויער צוגעדריקט זיין טולופּ. אַנ׳אַנדערע טאַקטיק האָט אָנגעווענדעט די זון... וואָס איז בענוג געווען איין גוטמוטיגע דערוואַרימונג פֿון פּויער, אַז ער זאָל תיכף אַראָפּוואַרפֿען דעם טולופּ. אין הסכם מיט׳ן דאָזיגען פּרינציפּ בענוץ איך זיך שטענדיג מיט גוטסקייט און בעצאָהל אויך מיינע שונאים שטענדיג מיט גוטס פֿאַר שלעכטס... און הויפּטזעכליך אַ דאַנק דעם דאָזיגען פּרינציפּ, זיג איך! איך אַנערקען נישט אין מענש קיין שום מינדערווערטיגקייט צוליב זיין גלויבען אָדער נאַציאָנאַליטעט, אָדער צוליב זיין שטאַנד. אין דעם מענש שעץ איך קודם כל דאָס מענשליכקייט! מיט אַ מערקווירדיגער פֿערוואונדערונג האָבען אויף מיר געקוקט די סטאַניסלאַוואָווער איינוואוינער, ווען איך בין אין אַ געוויסען טאָג געגאַנגען איבער דער שטאָט מיט אַנ׳אַלטער אָרימער יודישער פֿרוי, אַן אַלמנה, וועלכער מען האָט געוואָלט אַוועקנעהמען אויף די אַלטע יאָהרען די קאָנצעסיע צו האַנדלען מיט טאַבאַק־אויסאַרבייטונגען. זי האָט זיך פֿאַר מיר בעקלאָגט מיט טרעהרען אין די אויגען, בעוויינענדיג איהר ביטערן גורל. איך בין מיט איהר געגאַנגען צום געהעריגען בעאַמטען, און געטאָן פֿאַר איהר, וואָס איך האָב נאָר געקענט. איך בין גליקליך, וואָס איך קען העלפֿען מענשען.

יודען פֿערדינען דערפֿאַר אויף דעם נאָמען „אויסדערוועהלט פֿאָלק", נישט נאָר פֿאַר זייער טובה וועגען, נאָר פֿאַר׳ן וואויל פֿון דער גאַנצער מענשהייט בעלאַסטענדיג די יודען מיט אַ גרויסער און אייביגער מיסיע, האָט גאָט זיך נישט געלייטעט מיט וועלכע עס איז ראַסען־טעמים און האָט נישט אונטערשיידעט די אויסגעוועהלטע צוליב וועלכע, עס איז ראַסען־מאָטיוון... פֿאַר מיר און פֿאַר יעדען אמת׳ן קריסט, איז משה און ער וועט אייביג בלייבען אַ הייליגער מענש, פּונקט ווי ישעיה, און ירמיהו, און יחזקאל און אַלע יודישע נביאים, ווייל זיי זענען געווען בעהויכט מיט׳ן הייליגען גייסט! וואָס איז לגבי דעם אַאורעאָל פֿון זייער הייליגקייט עפּעס אַ נידריגער און געמיינער אויסוואוקס פֿון נאַציאָנאַליזם.

ווער עס האָט אין זיך דאָס געפֿיהל פֿון מענשליכקייט, ווער פֿון די קריסטען עס איז ווירדיג דעם דאָזיגען נאָמען — פֿערשטעהט, אַז דער נאַציאָנאַליסט אויסוואוקס האָט געשטויסען די חוצפּהדיגע משוגעים באַרג אַראָפּ פֿון זייער סאַמיום ביז אויף דעם גרונד...! זיי שטעהען היינט אויף דער גרענעץ פֿון הפֿקרות! זיי שטעהען נידריגער ווי געצע דינער, וועלכע האָבען זיכער עפּעס אַ רעליגיע, הגם אַ [illegible] עס איז נישט קיין קריסט, דער וואָס פֿיי־ביגט דעם נאָהענטען, ווייל אמת קריסטענטום איז געגען — און פֿעראורטיילט גוואַלדטאַטען און נישט עטישען קאַמף!

איך פֿערזענליך האַלט, אַז עס דאַרף עקזיסטירען אַ עטישע רייוואַליזאַציע, ווייל דאָס איז אַ געזונדע ערשיינונג, אָבער קיינער דערהויבט זיך נישט דורך בע׳עילה׳ן אַ צווייטען! קיין שום פֿאָלק געהט נישט אונטער צוליב דער אונטערדריקונג פֿון אַנדערע, נאָר גיכער צוליב דער אייגענער אונמעכטיגקייט. אָבער די גרעסטע אונמעכטיגקייט איז דאָס פֿונאַנדערבלאָזען די ברוטאַליטעט און מאַנגעל פֿון האַרציגע מיטלען אויף — פֿון זיך אַליין איבערצוברעכען אָדער צו האַמעווען די ברוטאַליטעט. יעדעס פֿאָלק איז בעשאַנקען [illegible] מיט אַ בעפֿרייאישע קראַפֿט! לען דאַרף זיך נאָר צוקוקען דער בייערסטער געשיכטע פֿון קליינעם אירלאַנד און מיר זעלען פֿערשטעהען, וואָס עס בעדייט און וואָס פֿאַר אַ פֿרוכטען עס ברענגט אַ אידעלער קאַמף פֿאַר פֿרייהייט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל־אַרצט פֿאַר מענער - שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פֿון 9—1 פֿאַרמיטאָג
פֿאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערש טאג, 9 ר"ח ניסן תרצו

אפריל

זון-אויפגאנג 5.08

זון-אונטערגאנג 6.24

אורטייל איבער די באמבען-ווארפערס

זיי זענען פערמשפט געווארען פון א יאהר ביז 4 יאהר טורמע

דער פראקוראר און פערטיידיגער אפעלירען

צווייטער פראצעס פון לאדזער באמבען-ווארפער

מאנטאג נאכמיטאג האט דער „נייער פאלקסבלאט" ארויסגעגעבן אן עקסטרא - אויסגאבע מיט'ן אורטייל איבער די 27 פערזאן, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין ווארפען די באמבעס אויף די געוועלבער פון בלימה בראוויעצקא, זאוויששא 24 און סאמועל ווינטער אויף פעטריקאווער 33 ווי אויך פרובען אויפצורייסען די דרוקעריי פון „רעפובליקא".

דער פראצעס האט געדויערט 4 טעג, און דער אורטייל איז ערווארט געווארען מיט גרויס שפאנונג.

מאנטאג ארום האלב דריי ביינאכט איז אריינגעקומען דאס געריכט און דער פארזיצער ריכטער וויעזשביצקי האט ביי א טויטער שטילקייט פערעפענטליכט פאלגענדען אורטייל: נאפאלעאן שעמאשקא, עוואריסטא זוויעזשעוויטש און סטאניסלאוו אגורעק אויף 4 יאהר שווערע טורמע יעדער.

מיכאל בראניעצקי און טאדעאוש ווארכאל אויף 2 יאהר מיט 6 חדשים טורמע יעדער.

סטאניסלאוו טאנדים, קאזשימיעזש גזשעלאק, וואצלאוו קאטשאק, וויקטאר מילא און בראניסלאוו דאראשעוויטש אויף 2 יאהר טורמע יעדער.

סט. גאוולאווסקי, עדוארד ווישניעווסקי, יוזעף שלוטאק, בראסילאוו מוראווא, לודוויק בראון, סטאניסלאוו טווארעק, זענאן פושיבולסקי, יוזעף פערגאלטשיק, פאוועל זעליגער, אנטאני דיבולאס, באלעסלאוו וואוזשינסקי, אלאיזי טשארנעצקי אויף 1 יאהר טורמע יעדער.

מיכאל סטאיודא, מארצעלי דיבולאס, טאדעאוש קלאשינסקי און קאזשימיעזש באטארא זענען פריי־געשפראכען געווארען.

אלע פערמשפטע איז צוגערעכנט געווארן דאס, וואס זיי זענען געזעסען ביז'ן פראצעס.

די מאטיוען פון אורטייל

אין די מינדליכע מאטיווען האט דאס געריכט בעטאנט, אז די שולד פון די פערמשפט'ע איז פולשטענדיג דערוויזן געווארען, די פערמשפט'ע האבען געגרינדעט א פערבאנד, וועלכע האט געהאט דעם ציל צו פערניכטען, דורך באמבען - אויפרייסען, דאס פערמעגען און לעבען פון בירגער פון דער יידישער נאציאנאליטעט, דאס געריכט האט אנערקענט, אז א חוץ די אויפרייס - מאטעריאלען האבען די בעשולדיגטע צוגעגרייט שוועבעל־זויער און געוואלט פערניכטען יודיש פערמעגען דורך אויסהאקען די שויבען און בעגיסען מיט שוועבעל־זויער די לעבענס־מיטעל פראדוקטען.

די געריכטס - פערהאנדלונגען האבען ווייטער פעסטגעשטעלט, אז שעמאשקא, זוויעזשעוויטש און אגורעק זענען געווען די גרינדער און פיהרער פון דער גאנצער אקציע. די שולד פון שעמאשקא איז פולשטענדיג פעסטגעשטעלט געווארען דורך די ערקלערונגען פון זוויעזשעוויטש'ן.

דאס געריכט האט נישט געגלויבט די בעשולדיגטע, אז מ'האט בעת דער אויספארשונג געמאכט א דרוק אויף זיי, נאכמעהר, וואס זוויעזשעוויטש אלס אוואנסירטער טוער וואלט זיכער נישט אריינגעצויגען אן אומשולדיגען מענשען אין דעם ענין. ס'איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין חודש דעצעמבער איז שעמאשקא געווען אין לאדז און האט געגעבען אינסטרוקציעס.

דער פערבאנד, וועלכער איז געגרינדעט געווארען דורך די ערשטע 3 בעשולדיגטע האט געארבייט אין פעהיים, איז געווען קאנספירירט, וואס ס'בעוויזען די שבועות, וואס די מיטגלידער האבען אפגעגעבען. ס'זענען ארגאניזירט געווארען „פינפטלעך", וועלכע האבען בעקומען אינסטרוקציעס צו פערניכטען דאס פערמעגען פון בירגער פון יודישער נאציאנאליטעט, האבען אויסגעארבייט א פלאן און אויסגעפיהרט די אטענטאטען אויף די געוועלבער פון בראוויעצקא און ווינטער און געוואלט אויספיהרען דעם אטענטאט אויף דער דרוקעריי אויף שענקעוויטש גאס.

ס'איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען די שולד פון בראניעצקי און ווארכאל און פון אלע איבריגע, וועלכע האבען אונטערגעלעגט די באמבעס און צוגעהאלפען דערצו, ס'איז נאר נישט דערוויזען געווארען די שולד בנוגע די אנגעקלאגטע סטאיודא, מארצעלי דיבולאס, קלאשינסקי און באטארא, דעריבער זענען זיי פריינעשפראכען געווארען, אלס בעשווערענדען אומשטאנד האט דאס געריכט אנערקענט דאס, אז די אויפרייס - מאטעריאלען שטאמען פון א מיליטערישען לאגער.

די בעשולדיגטע האבען אויך פערגוואלדיגט איינע פון די קארדינאלסטע פרינציפען פון אונזער קאנסטיטוציע, וועלכע גאראנטירט די אומבעריהרליכקייט פון בירגער. די פוילישע געזעלשאפט האט פאר זיך נאך גרויסע אויפגאבען און דארף האבען רוה, די אנגעקלאגטע האבען אריינגעברענגט אונרוה און כאאס, זייער האנדלונג איז געווען שעדליך פאר די מלוכה און געזעלשאפט און דארף פעראורטיילט ווערען,

נאכ'ן אדורכלייענען דעם אורטייל האט דער פראקוראר קאמאראווסקי פארגעלעגט, אז אלע פערמשפטע זאלען ביז צו דער עווענטועלער אפעלאציע בלייבען אין טורמע. די אדוואקאטען האבען דאגעגען פארגעלעגט, אז אלע פערמשפט'ע זאלען ביז צו דער אפעלאציע ארויסגעלאזען ווערען אויף דער פריי. דאס געריכט בעשליסט ארויסצולאזען ביז צו דער אפעלאציע נאר די, וועלכע זענען פערמשפט געווארען ביז א יאהר טורמע.

פראקוראר און פערטיידיגער אפעלירען

ווי מיר דערוויסען זיך האבען נישט נאר די אדוואקאטען, נאר אויך דער פראקוראר אריינגעטראגען אן אפעלאציע געגען אורטייל. די פערטיידיגער האלטען, אז די שטראף איז א גרויסע, דאגעגען דער פראקוראר האלט, אז דאס געריכט האט ארויסגעטראגען א צו מילדען אורטייל. ביז אבער עס וועט פארקומען דער אפעלאציע - פראצעס, וועט אין לאדזער קרייז־געריכט נאך פארקומען א צווייטער פראצעס פון לאדזער באמבען - ווארפערס. דאס מאל נעגען די שולדיגע אין אונטערווארפען די באמבעס אויף נאווארזשעווסקא גאס, וואו ס'איז אומגעקומען דער באמבען - ווארפער אליין עאוגעניוש פיאנאווסקי. דאס איז פארגעקומען דעם 9-טען מערץ פאר דער יאטקע פון הערש וויינשטאק אויף עק נאווארזאזשעווסקא און קרוטשא.

נאך דעם האנזיגען באמבען - אטענטאט האט די פאליציי ארעסטירט 22 פערזאן, וועלכע זענען פערדעכטיגט געווען אין אנטיילגענומען אין דעם נייעם טעראר־אקט. א טייל זענען אבער בעפרייט געווארען. איצט זענען אין ארעסט 5 פערזאן, וועלכע מען איז נאך חושד אין דעם אטענטאט.

Dr. REICHER

פאלודביאווא 28, טעל. 120-93

ספעציאליסט

פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענט.

זונטאג און חגאות פון 9—1

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון ציין און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel. 114-20

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

צעגעלניאנא 27. טעלעפאן 112-25. — דיר. דוד צעלמייסטער

מאריס שווארץ

בלייבט גאנץ פסח אין לאדז

און וועט שפילען דעם ניעשאווער רבין אין דעם גרעסטען ספעקטאקל פון יידישן טעאטער עקזיסטירט י. י. זינגער'ס

יאשע קאלב

יאשע קאלב איז געשפילט געווארען אין דער וועלט איבער 1200 מאל

יאשע קאלב איז אין ווארשא געשפילט געווארען 150 מאל

יאשע קאלב שפילט מען שוין אין לאדז איבער 60 פארשטעלונגען

און וועט געשפילט ווערען א גאנצען יום-טוב פסח.

יאשע קאלב ווערט געשפילט די לעצטע 7 פארשטעלונגען.

היינט דאנערשטאג, ערשטער טאג חוהמ"פ 9 אווענט

זונטאג, ד. 12 אפריל, פערטער טאג חוהמ"פ 4 נאכמ. און 9 אווענט

מאנטאג, ד. 13 אפריל, שביעי של פסח 4 נאכמ. און 9 אווענט

דינסטאג, ד. 14 אפריל, אחרון של פסח 4 נאכמ. און 9 אווענט

אלע פארשטעלונגען ווערען געשפילט צו פאפולערע פרייזען.

דעם 15-טען ד. ח. פון ליאן פויכטוואנגער פרעמיערע „יוד זיס" מיט מאריס שווארץ אין דער טיטעל-ראלע.

ווער וועט זיין צווישן אונז אנטשטאנען?

מאריס שווארץ

יהודית אברבנאל

יצחק אינוועגטאזש

העלענע גאטליב

אסתר גאלדענבערג

יצחק נרודבערג

קלמן נוטמאן

נאטאליע ליפמאן

ענני ליטאן

משה ליפמאן

אברהם מארעווסקי

קלארע סעגאלאוויטש

אייזיק סאמבערג

אברהם קוריע

ליובע ראזענבערג

שמחה ראזען

נאטאן רייכענבערג

דניאל שאפירא

אלעקם שטיין א. א.

בינע-מאלער: בן-ציון כץ.

דריי אנטיסעמיטישע כוליגאנעס

פערמשפט אויף 7 טעג ארעסט יעדער

צום ערשטען סדר־נאכט זענען אויף עק 11 ליסטאפאד און גדאנסקא פארגעקומען אנטיסעמיטישע אויסשרייען, 3 כוליגאנעס האבען זיך מיט'ן אויסגעשריי „בי זשידוב" געלאזט יואויל גיין איבער די קעפ פון אלע דורכגעהענדע יודען, די דורכגעהענדע יודען זענען געשלאגען געווארען מיט שטעקענס און פלעשער, אויפ'ן געשריי פון די בעפאלענע איז אנגעקומען פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט די כוליגאנעס.

נעכטען זענען 3 פון די דאזיגע כוליגאנעס געשטעלט געווארען פאר'ן סטאראסטע־געריכט. באלעסלאוו קאלובאווסקי (זשעראמסקיעגא 85), וואצלאוו פאטזשיצקי (אל. 1 מאי 38) און העבריק העללער (אל. 1 מאי 38) זענען פערמשפט געווארען אויף 7 טעג אונבעדינגטען ארעסט, אלע פערמשפטע זענען גלייך איינגעזעצט געווארען אין ארעסט.

סעזאן-ארבייטער אינטערווענירען אין ווארשא וועגען פערגרעסערען די קרעדיטען פאר לאדז

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האבען די פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג אויף דער לעצטער קאנפערענץ מיט די סעזאן-ארבייטער מיטגעטיילט, אז די סעזאן-ארבייט וועלען היי-יאהר ארבייטען בלויז 4 טעג אין וואך און דער לוין וועט אויך פערקלענערט ווערען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, זענען אין די [illegible] געגען, אויף וועלכער ס'איז בעשלאסען געווארען ארויסצושיקען א ספעציעלע דעלעגאציע קיין ווארשא און אינטערווענירען ביי דער רעגירונגס-מאכט און ארבייטס-פאנד וועגען געבען דער שטאט לאדז גרעסערע קרעדיטען, כדי צו קענען פערברייטערן די סעזאן-ארבייטען. די דעלעגאציע וועט ארויספאהרען קיין ווארשא גלייך נאך די חגאות.

רייזע-ביורא

„Union Lloyd"

לאדז, פיעטריקאווער 42

טעל. 107-87

מאכט בעקאנט, אז זי ארגאניזירט יעדע וואך טוריסטישע אויספלוגען קיין ארץ-ישראל

צו די ביליגסטע פרייזען.

נעכסטער אפפאהר ד. 16 אפריל 1936.

גרויסע הנחות פאר סוחרים און אינדוסטריעלער.

גרויסער יום-טוב אויספלוג קיין וויען

אפפאהר דעם 9 אפריל

פרייז פון 65 זל.

פארשטעהערשאפט פון סאוויעטישען „אינטוריסט".

אויספלוגען קיין סאוויעט-רוסלאנד.

ברענגט קרובים פון רוסלאנד קיין פוילן.

הנחה-פעסער אין אלע ריכטונגען פון דער גאנצער וועלט. אינפארמאציעס ווערען געגעבן יעדען איינצינען ערטיילט.

דער נייע וויצע-וואיעוואדע אין לאדז

צוערנעכטען איז געקומען קיין לאדז דער ניי-נאמינירטער וויצע-וואיעוואדע געוו. סטאראסטע אין וועהעראווא ה' יאן וועגראוף, וועלכער האט נאכ'ן אפגעבען אן אפיציעלען וויזיט דעם וואיעוואדע האוקע-נאוואק, זיך בעקענט מיט זיין אמט. דער נייער וויצע-וואיעוואדע וועט איבערנעהמען זיין אמט נאך די חגאות, ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער איצטיגער וויצע-וואיעוואדע ה' פאטאצקי איבערנעהמען דעם אמט פון טשענסטאכאווער פאוו. יאטאווער סטאראסטא.

דעלעגאציע פון טאקסובקע-בעזיצער ביים סטאראסטע

(א) נעכטען איז ביים סטאראסטע געווען א דעלעגאציע פון טאקסובקע-בעזיצער וועגען די אפגעשאפטע שטעה-פלעצער פאר טאקסובקעס, צווישען אנדערע איז אויך אפגעשאפט געווארען דער שטעה-פלאץ פאר טאקסובקעס אויף עק לעגיאנאוו און פיעטריקאווער.

דער סטאראסטע האט אויסגעהערט די פאסטולאטען פון די אויטאמאבילייסטען וועגען צוריקלאזען שטעהען אין עטליכע פונקטען און צוגעזאגט צו בעטראכטען די פאסטולאטען.

צוואנגס-לאנדונג פון א מיליטערישען עראפלאן

(א) אויף די פעלדער הינטער וויעלונג האט זיך אראפגעלאזען א מיליטערישער שול-עראפלאן פון ראדאם, דער עראפלאן האט זיך אראפגעלאזען צוליב'ן פעהלען פון בענזין און איז פארגעקומען אין פולשטענדיגען ארדנונג, נאכ'ן פערזאָרגן דעם עראפלאן מיט בענזין איז ער געפלויגען אין ווייטערדיגען וועג אריין.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: מ. סאצעפערקעוויטש (נערזשער 54), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און וו. שאט (פושעיאוזר 19), מ. ליפיעץ (פעטריקאווער 193), א. ריכטער און ב. לאבארא (11 ליסטאפאד 86), רימעל (קאפערניקא 26), קלאפטאווסקי (זשגאווסקא 147).

פריוואטע

ווענעראלאגישע לעטשניצע

פיעטריקאווער 161

בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע, הויט און געשלעכטס קראנקהייטען דורך דאקטוירים-ספעציאליסטען.

אפען פון 8 פריה ביז 9 אווענד. זונטאג און חגאות — פון 9 ביז 1 מיטאג.

א פרוי-דאקטאר נעהמט אן פון 3—5 נאכט.

א בעראטונג 3 זל.

זאַל פילהאַרמאָניע
טעל. 213-84.
היינט, דאָנערשטאָג, דעם 9־טן ד. ח. 9 אַוונט לעצטער געזעגנונגס-אויפטריט פון דער אונפערגלייכליכער זינגערין
חיה'לע גראָבער
און ארטיסטן פון טעאַטער „הבימה"
אין שלאַגער-רעפּערטואַר פון לידער און יודישע חסידישע לידלעך.
בילעטן צום פּרייז פון 80 גר, פערקויפט די קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

געזעלשאַפטליכע סדרים אין לאָדז

ביי די יודישע זעלנער

(–) ווי יעדעס יאָהר ווערן די יודישע זעלנער פון לאָדזער גאַרניזאָן, פּערזאָרגט מיט פּסח'דיג עסען דורך דער קהלה. מיט דער אויבענדערמאָנטער אַקציע פיהרט אָן דער בעקאַנטער עסקן ה' משה עפּשטיין און זיין פרוי וועלכע ווידמען אויף דעם צוועק זייער גאַנצער ענערגיע שוין אַ גאַנצע רייה יאָהרען.

אין דעם ניי ערעפענטען רעסטאָראַן פון ה' מאַריץ גערולד (לעגיאָנוב 11) זענען פאָרגעקומען די פייערליכע סדרים-נעכט און די יודישע זעלנער וועלען דאָרט עסען גאַנץ יום-טוב.

צו דער ערשטער סדר-נאַכט האָט דער פּרעזעס פון דער קהלה ל. מינצבערג געהאַלטען אַ לענגערע רעדע, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף דער שווערער לאַגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאַנד, אומעטום בעמערקען מיר דעם אַנטיסעמיטיזם אָבער דאָרט וואו דער שעפער און גרינדער מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי פון דער פּוילישער אַרמעע, האָט געווירקט, זענען די בעציהונגען די בעסטע לגבי די בירגער פון אונזער גלויבען.

דער מיליטערישער ראַבינער ה' ד. גאָלדשטיין האָט גערעדט וועגען דער בעדייטונג פון די ארבע כוסות. אין נאָמען פון די 250 יודישע זעלנער האָט געדאַנקט גענעראַל לאַנגנער פאַר דער וואַרימער אַפּוטרופּסות וואָס ווייזט אַרויס די לאָדזשער קהלה, וועלכע איז איינע פון די געציילטע אין פּוילען, וואָס בעשפּייזט אַלע זעלנער פון גאַרניזאָן.

עס האָט אויך גערעדט ספּעציעל צו די זעלנער ה' משה עפּשטיין.

דער כאָר פון דער אַלטשטעטישער שוהל האָט געזונגען דעם פּוילישען הימן.

ביי שעהן סערווירטע טישען בעדעקט מיט געשמאַקע מאכלים, האָט מיטגע'סדר'ט דער גענעראַל לאַנגנער, דיוויזיע אַנפיהרער פּולק. דינדאָרף-אַנקאָוויטש, שטאָט קאָמענדאַנט פּולק: האָבערלינג, פּרעז. גלאַזעק מצד דער שטאָט, וויצע סטאַראָסטאַ דעניס, רעפ. מושיאַל פון דער סטאַראָסטווע, קאָמענדאַנט צ. מייזלער (פון בערעק יאָסעלעוויטש לעגיאָן), קהלה סעקרעטאַר ה' פ. נאַדעל, ה' וויי עראָוויטש און אַנד. פון פעראיין פון יודישע אָנטיילנעהמער אין דער מלחמה, ד"ר מאַלאָוויסט, און פאָרשטעהער פון דער פּרעסע.

מען דאַרף אונטערשטרייכען אַז די אָפּיציעלע הויכגעשטעלטע געסט האָבען פערבראַכט ביזן סוף פון דער מאָהלצייט.

אין „תומכי אורחים"

די געזעלשאַפטליכע סדרים אין „תומכי אורחים" זענען היי־יאָהר אויסגעפאַלען זעהר אימפּאָזאַנט.

יעדעס יאָהר זעהט מען ביי די סדרים אין „תומכי אורחים" אַלץ נייע פּנימער. היי-יאָהר האָט מען צווישען די עסערס בעזעהען בכבוד'ע יודען, געוועזענע סוחרים, וועלכע זענען אפשר צום ערשטען מאָל אָנגעקומען צו אַ פרעמדען טיש, זעהר גוט האָט דערום די פערוואַלטונג בעטון, וואָס פאַרן צוטרעטען צום סדר זענען אַלע געסט בעזייטיגט געוואָרען פון זאַל.

ווי אַלע יאָהר איז איינגעאָרדענט געוואָרען די פּסח-קוך פון „תומכי אורחים" אין ווינער זאַל פּאָמאָרסקאַ 43. די אָרדנער האָבען זיך די גרעסטע מיה געגעבען צו האַלטען די אָרדנונג, וואָס ס'האָט זיך זיי טאַקע איינגעגעבען.

די סדרים האָט אָפּגעריכט הרב ר' הערצל הארצשטאַרק צוזאַמען מיט הרב יאַקובאָוויטש, פערטרעטער פון לאָדזער ראַבינאַט, פאַרן צוטרעטען צום סדר האָט הרב הארצשטאַרק געהאַלטען אַ רעדע מעניני דיומא און האָט אַרומגערעדט וועגען די דעמאָלסטיגע יודען רדיפות מיט צוויי טויזענד יאָהר און די היינטיגע רדיפות אויף יודען, און צום סוף שרייט ער אויס צו אַלע אַנוועזענדע אורחים און געסט. עמך ישראל חי' וואָס ווערט בעגייסטערט אויפגענומען און ער הויבט אָן אָפּצוריכטען דעם סדר און איז מכבד דעם סעקרעטאַר לייזעראָוויטש מיט פרעגען די קשיות, צום סוף דאַנקט הרב הארצשטאַרק די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים" פאַר דער אונערמידליכער אַרבייט פון איהרע פּסח אַקציעס, גאַנץ בעזונדער וועגען די פּראָדוקטען פערטיילונג פון וועלכער ס'האָבען גענאָסען 762 פאַמיליעס.

אין „נותן-לחם"

דענען געפּראַוועט געוואָרען די סדרים דורך די הונדערטער עסערס פון דער אינטעליגענטען קוך. די סדרים זענען אַדורך זעהר פייערליך.

אין די יתומים-הייזער

אין אַלע היגע יודישע יתומים הייזער זענען געפּראַוועט געוואָרען סדרים פאַר די קינדער, וועלכע האָבען ערנסט מיטגעזאָגט די הגדה און די יונגסטע האָבען געפרעגט די קשיות.

די אמטען אין פאר די חגאות-טעג

אין צוזאַמענהאַנג מיט די חגאות וועלען נישט פאָרקומען קיין שום פאָרשטעלונגען היינט, מאָרגען און שבת. ס'וועט אויך אין די דאָזיגע טעג נישט קענען שפּילען קיין מוזיק אין די רעסטאָראַנען און דאַנסינגס.

די געוועלבער, וועלכע קענען אָפען זיין אַ גאַנצע וואָך ביז 9 אין אָוונט, וועלען שבת קענען זיין אָפען ביז 6 אַ זייגער, דעמאָלס וועלען אויך געשלאָסען ווערען די צוקערניעס, רעסטאָראַנען א. אז. וו.

די טראַמוואַיען וועלען פאַרשפּאַהרען אין דער רעמיזע שבת 8 א זייגער אין אָוונט און וועלען נישט קורסירען ביז זונטאָג 1 בייטאָג. די הינטערשטעטישע טראַמוואַיען וועלען קורסירען נאָרמאַל.

די פּאָסט וועט פרייטאָג און שבת זיין אָפען ביז 1 אַ זייגער בייטאָג. ביי די פענסטערלעך וועלען די אינטערעסאַנטען ערלעדיגט ווערען פרייטאָג ביז 8 אָוונט און שבת ביז 5 נאָכמיטאָג, זונטאָג וועט זיין אינגאַנצען געשלאָסען, מאָנטאָג וועט זיין אָפען פון 9 ביז 11. די פּאָסט וועט מאָנטאָג צוגעשטעלט ווערען נאָר 1 מאָל.

די געריכטען וועלען שוין נישט זיין טעטיג פון היינט אָן. די קאַנצעלאַריעס וועלען טעטיג זיין ביז פרייטאָג 1 א זייגער בייטאָג. שבת וועלען נאָר פאָרקומען דיזשורען פאַר דרינגענדע ענינים.

דער מאַגיסטראַט וועט אַרבייטען פרייטאָג ביז 1 בייטאָג, שבת נאָר ביז 12 בייטאָג, זונטאָג און מאָנטאָג וועט זיין אינגאַנצען געשלאָסען.

די שטייער-אַמטען וועלען אַרבייטען פרייטאָג ביז 1 בייטאָג, שבת ביז 12 בייטאָג, קיין עקזעקוציעס וועלען נישט אדורכגעפיהרט ווערען פון מאָרגען ביז מיטוואָך.

די קראַנקען-קאַסע וועט זיין טעטיג פרייטאָג ביז 1 בייטאָג און שבת ביז 12 בייטאָג, זונטאָג וועט זיין טעטיג נאָר די פּאַגאָטאָוויע, מאָנטאָג וועלען זיין דאָקטוירים-דזשורען און די אַפּטייקען וועלען זיין טעטיג אַזוי ווי זונטאַג.

די קאַסעס פון פּ. ק. א. פאַר'ן פּובליקום וועלען טעטיג זיין: פרייטאָג ביז 12 בייטאָג, שבת ביז 11 פאַרמיטאָג, אין די נאָכמיטאָג-שעהן אין די טעג וועלען די קאַסעס פון פּ. ק. א. נישט זיין טעטיג, שבת און זונטאָג וועט די פּ. ק. אַ. זיין אינגאַנצען געשלאָסען.

א טייערער טראַמוואַי-בילעט

30 זלאָטים שטראָף אדער 5 טעג זיצען

(א) נעכטען איז אין שטאָטישען געריכט פאָרגעקומען אַ זעהר אָריגינעלער פּראָצעס פון לאָדזער אינדוסטריעלער אברהם אהרן פוקס, אין חודש פעברואַר ווען ס'זענען טייערער געוואָרען חודש-בילעטען אויפן טראַמוואַי האָט פוקס נישט אויסגעקויפט אַ בילעט און זיך בענוצט מיט דעם בילעט פון חודש יאַנואַר אויף צו פאָהרען מיט'ן טראַמוואַי, ביי דער דאָזיגער מעשה האָט איהם געכאַפּט דער טראַמוואַי-קאָנטראָלער און צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל, דאָס געריכט האָט נעכטען פערמשפּט פוקס'ן אויף 30 זל. שטראָף אָדער 5 טעג ארעסט.

פאַסטולאַטעז פון לאָדזער ראַיאָן

זענען פאָרגעשטעלט געוואָרן דעם פּרעמיער דורכ'ן לאָדזער וואָיעוואָדע

שבת האָט דער פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי אויפגענומען אויף אַ לענגערער אוידיענץ דעם לאָדזער וואָיעוואָדע ה' האוקע נאָוואַק צוזאַמען מיט דעם פּרעזידיום פון דער רעגיאָנאַלער גרופּע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט אין די פּערזאָנען פון: סענ. גען. גאַליצאַ, דעפּ. מאַריאַן וואַדאָווסקי, סענ. אַסייער און דעפּ. נאָוויצקי.

די דעלעגאַציע האָט פאָרגעשטעלט דעם פּרעמיער אַ רייה אַקטועלעווירטשאַפטליכע און געזעלשאַפטליכע פּראָבלעמען. דער פּרעמיער האָט זיך שטאַרק פּעראינטערעסירט מיט דעם פערלויף פון לעצטען טעקסטיל - שטרייק, ווי בכלל מיט די לאָדזער פּראָבלעמען, וועגען די אַלע ענינים האָט נענוי אינפאָרמירט הער וואָיעוואָדע האוקע-נאָוואַק.

די פּאָסטולאַטען פון דער אַרבייטס-וועלט

1) די בעזונדערע בעדערפעניששען פון דער אַרבייטס-וועלט פערלאַנגען, אַז ס'זאָלען אונבעדינגט אָפּגעהיטען ווערען די קאָלעקטיווע אָפּמאַכען, וואו אַזעלכע אָפּמאַכען זענען פאַרהאַן.

2) ס'זאָל אַרויסגעגעבען ווערען אַ געזעץ וועגען קאָלעקטיווע אָפּמאַכען, כדי פעסטצושטעלען, די ליניען וואָס זאָל בעזייטיגען די קאָנפליקטען.

ס'זאָל פערזיכערט ווערען די קאָנטראָל איבער דעם זיכערהייטס - צושטאַנד און היגענא אין די אַרבייטס - ווארשטאַטען, כדי צו שיצען דאָס לעבען און געזונד פון די אַרבייטער און אויך די קאָנטראָל צי ס'ווערען אָפּגעהיטען די סאָציאַלע געזעצטעבונג.

4) ס'זאָלען געשאַפען ווערען אַרבייטס - געריכטען אין קאַליש, פּעטריקאָוו און פּאַביאַניץ.

די אַרבייטס - וועלט מאַכט אויך אויפמערקזאַם די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען אויף דער גרויסער בעדייטונג פון לאָדזער ראַיאָן אין ווירטשאַפטליכען לעבען אין פּוילען און וועגען - דער נויטיגקייט צו קעמפען מיט דער אַרבייטסלאָזיגקייט אויף דעם געביט דורך בעשטימען גרעסערע קרעדיטען.

פּאָסטולאַטען פון די האַנדעלס און אינדוסטריע - ספערען.

1) מ'דאַרף שטרעבען צו דעצענטראַליזאַציע, וועלכע פערזיכערט גרויסע אָפּשפּאָרונגס-עפעקטען, די מאַכט דאַרף שנעל ערלעדיגען אַלע ענינים.

2) ס'דאַרף רעפאָרמירט ווערען דער שטייער-סיסטעם.

3) מ'דאַרף גלייך צוטרעטען צו אַ גרינדליכער רעפאָרם פון דער צו קאָסטבאַרער אדמיניסטראַציע פון די געזעלשאַפטליכע פערזיכערונגען.

4) ס'זאָל אויסגעבויט ווערען אַ צווייטע באַהן-ליניע לאָדז — לאָוויטש.

5) ס'זאָל אויסגעבויט ווערען אַ באַהן-ליניע, וועלכע זאָל פעראייניגן זגעריש דורך אַלעקסאַנדער און קאָנסטאַנטין מיט פּאַביאַניץ.

6) ס'זאָל איבערגעבויט ווערען דער באַהן-פּונקט צוזאַמען מיט'ן וואָקזאַל אין קאַלושקי.

7) דערהאַלטען מיט אַלע מיטלען דאָס פאָלקס-שול-וועזען און פערברייטערן דאָס פאַך-שול-וועזען ווי אויך דאָס מיטעל-שול וועזען.

פּאָסטולאַטען פון די האַנדווערקער

1) קאַמף מיט דער אומלעגאַלער מלאכה.

2) ביליגער מאַכען די פּרייזען אויף האָלץ, עלעקטריע, טעלעפאָן און באַהן.

3) האַנדווערקער זאָלען בעקומען ליפערונגען.

4) נישט מאַכען קיין עקזעקוציעס אויף אַרבייטס-מכשירים.

5) פּשוט'ער מאַכען דאָס מעלדען, אויסמעלדען אין דער „אובעזפּיעטשאַלניע".

6) פערגרעסערן די קרעדיטען פאַר האַנדווערקער ווייטער זענען פאָרגעשטעלט געוואָרען די פּאָסטולאַטען פון די לאַנדווירטען.

טעאַטער פילהאַרמאָניע
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20
10 גאַסט=אויפטריטען
וואַרשאַווער סקאַלאַ-טעאַטער
10 גאַסט=אויפטריטען
גרעסטע סענסאַציע! פרייליכסטער יום-טוב!
200 מאָל געשפּילט אין וואַרשאַ!
אַלע גרייטען זיך צו דער פייערליכער פּרעמיערע!
זונטאָג, ד. 12-טן 4 נאָכמ. און 9 אָוונט | דינסטאָג, ד. 14-טן 4 נאָכמ. און 9 אָוונט
מאָנטאָג, ד. 13-טן 4 נאָכמ. און 9 אָוונט | און טעגליך 9 אָוונט
אורקע נאַכאַלניק'ס
נאַכט-מענשן
סענסאַציאָנעלע פּיעסע אין 10 בילדער, רעזשיסירט: חיים סאַנדלער
מיט די ליבלינגס-אַרטיסטען
וויערא קאַניעווסקאַ
פּאָול בּרייטמאַן
מיט'ן אָנטייל פון אַנעטאַ רייזער
אין ערשטקלאַסיגען אַנסאַמבל לויט א.ב.:
אייזענבערג אהרן, בּרייטמאַן פּאָול, געטליכערמאַן לייב, גרינשפּאַן יעקב, גראָס רעגינאַ, האַמבורגער דוד.
זאַסלאַווסקאַ בערטאַ, נערה רבקה, נייהויז וואָלף, פּאָזנאַנסקי משה, קאַניעווסקאַ וויערא, רייזער אַנעטאַ, ראַקאָוו יחיאל א. אַ.
אייגענע דעקאָראַציעס פּראָיעקטירט: ליבערמאַן. מוזיק-לייטונג: זעלמאַן.
אָנפיהרונג: ב. אַסס. | ערשטקלאַסיגער באַלעט פּרימאַ-באַלערינאַ: אַנעטאַ רייזער | אָנהויב: פּינקטליך 9.15

ביליגע רייזעס קיין פּאַלעסטינע
אויף די לעוואַנטינישע ירידים
די נאָהענטסטע רייזעס קומען פאַר דעם 16, 22 און 29 אַפּריל ד. י.
כשרער אומזיסטער אויסהאַלט אויף די באַהנען
שלאַף = וואַגאָנען III קלאַס
אינפאָרמאַציעס און איינשרייבונגען:
Wagons Lits Cook
פּיעטריקאָווער 68, טעל. 170-70

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
זיענקעוויטשאַ 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָוונט

א נייער פּלאַן צו פינאַנסירען די יודישע אויסוואַנדערונג פון דייטשלאַנד

בער לין (יט"א). ווי מען גיט איבער, ווערט אין געוויסע לאָנדאָנער פינאַנץ־קרייזען איצט דיס־קוטירט אַ נייער פּלאַן, וואָס זאָל ערלויבען דייטשע יודען צו עמיגרירען, מיטנעמענדיג מיט זיך זייער קאַפּיטאַל, דורך פערגרעסערן דעם דייטשען עקס פּאָרט אין געוויסע לענדער.

דער דאָזיגער פּלאַן זעהט פאָר די בילדונג פון אַ פינאַנץ־אינסטיטוציע אין לאָנדאָן, וואָס זאָל ערטיילען הלואות די רעגירונגען פון אַ צאָהל קלענערע לענדער אין צענטראַל־ און דרום־אַמע ריקע, וועלכע שטרעבען פונאַנדערצובויען זייערע אייזענבאַהנען, פּאָרטען און זייער אינדוסטריע. די דאָזיגע הלואות זאָלען לויט דעם פּלאַן פערוועגנ־דעט ווערען אויף אימפּאָרטירען מאַשינען פון דייטש לאַנד. דייטשלאַנד וועט בעקומען טיילווייז בעצאָהלט אין אויסלענדישער וואַלוטע און דאָס איבעריגע וועט אויסגעצאָהלט ווערען די יודישע עמיגראַנטען, פון דייטשלאַנד, וועלכע מען וועט ערלויבען זיך צו בעזעצען אין די דאָזיגע לענדער. דייטשלאַנד וועט דאַגעגען בעקומען בעצאָהלט דאָס רעשט פאַר איהרע פערקויפטע סחורות פון דעם קאַפּיטאַל, פון די דייטשע עמיגראַנטען לויט אַן אָפּמאַך, וואָס זאָל זיין ענליך צו דעם טראַנספער־אָפּמאַך מיט א"י.

דער דאָזיגער פּלאַן וועט, באַטירליך, אָנריהרען דעם אַלוועלטליכען אַנטי־נאַצי־בּאָיקאָט, גלייכצייטיג ווערט אָבער אָנגעוויזען, אַז ער קען ברענגען נוצען פיל טויזענדער דייטשע יודען, וועלכע קלאַפּען איצט פערצווייפעלט אין די טירען פון די יודישע אָרגאַ־ניזאַציעס, ווקענדיג הילף און ראַט ווי אַזוי צו עמיגרירען איידער עס וועט צערונען ווערען זייער קאַפּיטאַל, נאָכן ליקווידירען זייערע אונטערנעה־מונגען אין דייטשלאַנד.

אינטערעס פאַר קאָנסטרוקטיווער הילפס־אַרבייט, גע וואָרען אַשכּדבר. אלס גענעראַל־סעקרעטאַר פון „הילפס־פעראיין" האָט ער אין די יאָהרען 1921—1904 נעבען פּאָהל נאַטאַן און דזשעמס סימאָן געשפּילט אַ פיהרענדע ראָל אין אַלע גרויסע אַק־ציעס פון הילפס־פעראיין און האָט דאָקומענטירט די צוגעבונדענקייט פון די יודען אין דייטשלאַנד צו זיי־ערע מזרח־יודישע ברידער. די גאַנצע הילפס־אַרבייט פון „דזשאָינט" פאַר דעם שווער־בעדראָהטע מזרח־אייראָפּעאישען יודענטום איז זייט 1921 ענג פערבונ דען מיט זיין נאָמען. ווען די דייטשע יודען זענען שפּעטער פון הילפס־געבער פערוואַנדעלט געוואָרען אין הילפסבעדערפטיגע, האָט דער „דזשאָינט" פער ברייטערט זיין טעטיגקייט אויך אויף דעם דאָ־זיגען קרייז מענשען. פאַר די לעצטע דריי יאָהר איז ד"ר בערנאַרד קאָהן געשטאַנען אין ענגען קאָנטאַקט מיט דעם צענטראַל־אויסשוס פאַר הילף און אויפבוי ביי דער רייכספערטרעטונג פון די יודען אין דייטשלאַנד און איז אין די דאָזיגע

שווערע יאָהרען אויף דעם ווייטגעהענדסטען אופן געקומען פריינדליך צו הילף מיט זיין אונגעוועהנ־ליכער ערפאַהרונג און באַרמהערציגער פער־שטענדניש.

צום סוף ווערט דעם ד"ר בערנאַרד קאָהן געוואונשען נאָך פיל יאָהרען פון ווירקזאַמער אַר־בייט, וואָס גיט בעפרידיגונג.

קלענערע יודישע קהלות אין דייטש־לאַנד ביים ראַנד פון אונטערגאַנג.

בער לין, (יט"א). פאַר די ירידה־פּראָצעסען אין קלענערע יודישע קהלות אין בייערן איז כאַ־ראַקטעריסטיש די פאָלגענדע סטאַטיסטיק פון דער קהלה אין באַמבערג: אין יאָהר 1925 האָט די קהלה געצעהלט 972 נפשות, אין יאָהר 1933 — 824 און אין יאָהר 1936 — 738 נפשות. אין די יאָהרען 1933, 1934 און 1935 זענען סך־הכל פערצייכענט געוואָרען 2 (צוויי) געבורטען לגבי 35 טויט־פאַלען אין משך פון די זעלבע 3 יאָהר.

יודען אויסגעשלאָסען פון דער „דיי־טשער דראָגיסטענשאַפט".

בער לין (יט"א). אונטער'ן פאָרזיץ פון „דראָגיסטען־פיהרער" פראַנץ ציגלער איז אין מינכען פאָרגעקומען אַ סעסיע פון ביירוֹאַט פון דייטשען דראָגיסטען־פערבאַנד, וואָס ענדערט איצט דעם נאָ־מען אויף „דייטשע דראָגיסטענשאַפט". צו דער אָרגאַניזאַציע קענען געהערען בלויז דראָגיס־טען אין די ראַהמען פון „רייכסבירגער־געזעץ", ד. ה. אַז יודען זענען גענצליך אויסגעשלאָסען.

נאַצים האַלטען אין איין „אויסוואָרצ־לען דאָס יודענטום" פון די רעכטס־וויסענשאַפט.

בערלין, (יט"א). ווי עס טיילט מיט די „דייט־טשע יוריסטען־צייטונג", וועט אין הערבסט ה. י. צונויפגערופען ווערען אַ ספּעציעלע קאָנפערענץ, וואָס וועט זיין געווידמעט דער פראַגע פון יודענ־טום אין דער רעכטס־וויסענשאַפט.

די רעפּרעזענטאַנץ פון דייטשען יו־דענטום צום 60־יעהריגען געבורטס־טאָג פון ד"ר בערנאַרד קאַהן.

בער לין (יט"א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם 60 - יאָהריגען געבורטסטאָג פון דעם „דזשאָינט"־דירעקטאָר אויף אייראָפּאַ, ד"ר בער־נאַרד קאָהן, האָט די רייכספערטרעטונג פון די יודען אין דייטשלאַנד פערעפענטליכט דורך יט"א גליק־וואונשען, אין וועלכע עס ווערט געזאָגט צ.וו. אגד.:

דעם 9־טען אַפּריל פערענדיגט ד"ר בער־נאַרד קאָהן זיין 50־טען לעבענס־יאָהר, דער נאָ־מען בערנאַרד קאָהן איז פאַר יעדען, וואָס האָט

אַביסעלע קיבּיץ
(הומאָר פון טאָג)

אַז ר' בערעלע אַסטראָוּוער האָט געהאַלטען ביים שטאַר־בען, האָט ער געלאָזט שיקען רופען דעם אַפּיקורס פון שטעטעל, אום זיך מיט איהם געזעגענען פאַר זיין טויט.

— רבי — האָט דער אַפּיקורס געפרעגט — וואָס עפּעס ווילט איהר זיך דווקא מיט מיר געזעגענען?

— פערשטעהסטו מיך — האָט ר' בערעלע געענט־פערט — מיט מיינע פרומע בעלי־בתּים און חסידים וועל איך זיך אַמאָל נאָך זעהן אויף יענער וועלט, אָבער מיט דיר דאַרף מען זיך געזעגענען אויף אייביג.

* * *

אַ געוויסער געלערנטער, וואָס איז געווען אַ ריינגע־מאַן אין זיינע שטודירונגען, האָט זעהר ווינציג אַכט געלייגט אויף זיין קליידונג. מען פלעגט איהם אָפט זעהן אין פאַרפלעקטע און אַביסעל אָפּגעריסענע מלבושים.

האָט איהם זיינער אַ פריינט אויפמערקזאַם געמאַכט אויף דעם און געזאָגט:

— היינט איז אַ וועלט, וואָס מ'באַגעגנט אַ מענ־שען לויט זיינע מלבושים, דאַרפסטו אויך זעהן טראָגען שעהנע זאַכען.

— יאָ, — האָט דער געלערנטער געענטפערט, — אָבער איך וויל נישט, אַז די אַכטונג, וואָס מען האָט צו מיר, זאָל איך עס האָבען צו פערדאַנקען דעם שניידער.

די פּינקטליכקייט אַריין...
(סאָוויעטישער פעלי עטאָן) —:— פון ב. ריקלין

איהר הערט, חברים, וואָס איך וויל אייך זאָגען, עס איז אַ פּלאַנטער, אַ גרויסער פּלאַנטער, ביי אונז אויף דעם געביט פון קינסטלערישער לי־טעראַטור. און גרעסער ווי אומעטום איז דער פּלאַנטער אַרום די קלאַסיקער.

אויב איהר ווילט, למשל, לייענען די ווערק פון די פראַנצויזישע שרייבער, מוזט איהר פאַלען אויף אַזאַ המצאה: שרייבט אויס פיאָדאָר גלאַד־קאָוו'ס בוך „צעמענט", ווערט מען אייך שוין גע־וויס צושיקען וויקטאָר הוגאָ'ס בוך „די פער [illegible] שטויסענע".

און אויב איהר ווילט קריגען די ווערק פון אונזער גרויסען דיכטער פּושקין, זאָלט איהר נישט זיין קיין קליינשטעטעלד'גער יאָלד, און אין דער בעשטעלונג, וואָס איהר שיקט אַרויס דורך דער פּאָסט, זאָלט איהר בפירוש קלאָר און דייטליך אָנ־שרייבען, אַז מ'זאָל אייך אַרויסשיקען אַ ביכעל מיט אַנווייזונגען ווי אַזוי מען בעגעהט זיך מיט ביהנען, דאַן מעגט איהר זיין זיכער, אַז אַנשטאַט [illegible] וועט מען אייך צושיקען פּושקינ'ס ווערק...

דאָס איז אַלץ גערעדט, ווערט אַלץ ווערט צו־געהן אויפ'ן בעסטען אופן. עס איז אָבער נישט אויסגעשלאָסען די מעגליכקייט, אַז עס זאָל זיין אַ סך ערגער. און דעריבער איז אפשר גאָר בעסער זיך נישט צו מאַכען באַריש און נישט האָבען קיין צו גרויסע האָפענונגען. בעסער פערגעסט אָן דעם וואָס איהר האָט אויסגעשריבען און האָט אין זינען אייערע געשעפטען, אייער אַרבייט, און מאַכט נישט קיין אָנפראַגעס איבּ'ם רעגירונגס־פערלאַג, ווייל מ'־וועט אייך סיי ווי סיי גאָר נישט ענטפערען.

אַזוי בעציהט מען זיך אין אַ סך פערלאַגען אונזערע צו די מענשען, וואָס שרייבען אויס ביכער און זשורנאַלען. מען טראַכט זיך דאָרט אַזוי: „מעגסט נישט לייענען קיין ביכער און קיין זשורנאַלען, אַבי שיק אונז אַריין דאָס געלד".

און מיר פאַלגען טאַקע און שיקען אַריין געלד. אָבער מעהר ווי צרות האָבען מיר נישט דערפון. מעהרסטענטיילס איז דאָס איינס פון די צוויי: אָדער מען מאַכט זיך נישט וויסענדיג און מען שיקט אונז גאָרנישט אַרויס, אָדער מען שיקט אונז צו אַזעלכע ביכער, וואָס מיר האָבען נישט בעשטעלט...

און דאָ וויל איך ברענגען אייניגע ביישפּילען:

אין דער שטאָט איזיום, וואָס געפינט זיך אין אוקראינע, וואוינט אַ דאָקטאַרשע מיט'ן נאָמען ראַפּידאַ'זא, האָט זי אויסגעשריבען דעם „מעדיצי־נישען זשורנאַל", און זי איז געווען זיכער, אַז מ'־וועט איהם אודאי אַרויסשיקען פּינקטליך. אָבער אַנשטאַט דעם „מעדיצינישען זשורנאַל", האָט מען איהר גאַר אָנגעהויבען אַרויסשיקען פּינקטליך, דעם זשורנאַל „דער פינאַנציעלער אַנזאַגער".

איז זי אודאי געווען זעהר צופרידען דערפון, וואָס מען שענקט איהר אַזויפיל אויפמערקזאַמקייט און וואָס מ'איז אַזוי פּינקטליך, און זי האָט אויסגע־שריבען נאָך אַ זשורנאַל — „גינעקאָלאָגיע און אַקושערסטוואַ". און וואָס זאָל איך אייך דאָ לאַנג ברייען? די רעזולטאַטען זענען געווען גלענצענדע — מען האָט איהר אַרויסגעשיקט פּינקטליך גאַנצע צעהן עקזעמפּלאַרען פון אַ ביכעל מיט אַנווייזונגען ווי אַזוי צו שיסען פון האַרמאַטען...

אין אַלגעמיין קען מען זאָגען, אַז די, וואָס שרייבען אויס דעם זשורנאַל „גינעקאָלאָגיע און אַ־קושערסטווא" האָבען נישט קיין מזל. עס געהט זיי נישט, אָט האָט דער דאָקטאָר פעשקאָו, פון דער שטאָט טשיטאַ, אויך אויסגעשריבען דעם זעלבען געהיימניספולען זשורנאַל, אַריינגעשיקט געלד אין פערלאַג. אָבער דער זשורנאַל איז איהם נישט אָנ־געקומען. האָט ער זיך נישט געפוילט און אָנגעשרי־בען אַ בריף אין דער רעדאַקציע, און נישט נאָר איין בריף, נאָר טאַקע עטליכע, און אויף יעדען בריף האָט ער בעקומען אַלץ דעם זעלבען ענט־פער: „לאָזט אונז וויסען וועלכע נומערען איהר קריגט נישט".

איז ער געוואָרען אין כעס און האָט איועקגע־שיקט אין דער רעדאַקציע אַ בייזען בריף, זעהר אַ בייזען, אַז ער האָט נאָך אַפילו קיין איין נומער נישט געקראָגען. און אויף דעם בייזען בריף האָט ער געקראָגען אַ קאַלטען ענטפער: „זייט אַזוי גוט און לאָזט אונז וויסען וועלכע נומערען איהר קריגט נישט"...

און וויסען דאַרפט איהר, אַז נישט נאָר דאָק־טוירים האָבען אַזעלכע צרות פון אונזערע רעגי־רונגס־פערלאַגען. אויך אַנדערע בירגער האָבען דאָס. אָט האָט איינער, דווקא נישט קיין דאָקטאָר, אויסגעשריבען דעם דריטען באַנד פון שאָלאָכאָוו'ס ראָמאַן „דער שטילער דאָן". זענען אוועק נישט מעהר ווי עטליכע מאָנאַטען און מ'האָט איהם צו־געשיקט דעם ערשטען באַנד פון שאָלאָכאָוו'ס ראָ־מאַן „צוּאַקערטע ערד"...

אַ קאָמאַנדיר פון אַ מיליטערישער אָפּטיילונג, דער חבר וואָזבקאָוו, האָט אויסגעשריבען דעם זשורנאַל „קאָמוניסטישער אינטערנאַציאָנאַל", און עס איז שוין עטליכע חדשים זינט ער קריגט כסדר אַלץ דעם זעלבען נומער. איז דער חבר וואָזבקאָוו געוואָרען אין כעס און האָט אַלע נומערען אָפּגע־שיקט צוריק מיט אַ טענה, האָט מען איהם גלייך געענטפערט מיט'אַ ברייועל, אַז ער דאַרף קיין פער־איבעל נישט האָבען, ווייל מ'קען דאָך אַמאָל מאַכען אַ טעות אויך; מעהר וועט מען שוין אַזאַ טעות נישט מאַכען. און צוזאַמען מיט דעם ברייועל האָט מען איהם ווידער אַרויסגעשיקט אַלץ דעם זעל־בען נומער.

און דאָס לאַנד אונזערס איז איצטער אַזאַ, וואו מענשען לייענען אַ סך ביכער און זשורנאַלען. און דעריבער איז טאַקע אַזאַ פערדרוס וואָס די אָנ־געשטעלטע אין אונזערע רעגירונגס־פערלאַגען בע־ציהען זיך מיט אַזאַ ביטול צו דער קולטורעלער נאָכפראַגע פון דער בעפעלקערונג.

עס איז דעריבער גאָר קיין וואונדער נישט וואָס די אַלע מענשען, וואָס שרייבען אויס ביכער און זשורנאַלען, האָבען שטענדיג טענות.

און אָט האָט איהר נאָך אַ פאַקט.

אַ קאָלכאָזניק מיט'ן נאָמען לעאָנאָוו, פונ'ם דאָרף קאָנסטאַנטינאָוקאַ, האָט אויסגעשריבען דריי־צעהן זשורנאַלען, און מ'האָט איהם אַפילו קיין איי־נעם נישט אַרויסגעשיקט. האָט ער אָנגעשריבען אַ ברייועל מ'זאָל איהם צוריק אָפּשיקען דאָס געלד, האָט מען איהם אויפ'ן ברייועל אַפילו נישט גע־ענטפערט.

עס שטעהט זיי נישט אָן צו ענטפערן אויף ברייולעך. זיי לאַכען זיך אויס פון די מענשען, וואָס שרייבען אויס ביכער און זשורנאַלען. זיי דאַרפען נישט קיין לעזער.

פון רוסיש: —מ. א

אויפ'ן דערנער־וועג
שפּאַנענדער סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן

(71

—געוויס, געוויס איז זי מיר בעקאַנט, אָבער זאָג אייך, הער גייער, — האָט דער מאַיאָר ראַנגע בעמערקט מיט אַ שמייכעל, — אַז די גאַנצע געשיכטע זעהט מיר אויס קאָמיש. פּולקאָווניק רעדל נעמט אָפּ צוויי געהיימניספולע בריף, אין וועלכע עס געפינען זיך פערצעהן טויזענד קראָנען — נישטאָ ווער עס זאָל לאַכען! מיר דוכט זיך, אַז אייערע אַגענטען וועלען נאָך טייער בעצאָהלען פאַר זייער טעות.

— הער מאַיאָר, איך בין מיט אייך איינפער־שטאַנדען — האָט דער פּאָליציי־שעף זיך גענומען טיילווייז צוריקציהען, — איך מיין אויך, אַז דאָ קומט פאַר געוויס אַ מיספערשטענדעניש. אָבער כדי צו זיין זיכער, אַז מיינע אַגענטען האָבען געהאַט אַ טעות, וואָלט געוועזן צום בעסטען, אַז מיר זאָלען אויספרעגען ביים פּאָסט־בעאַמטען, וואָס האָט אַרויס געגעבען די צוויי בריף, ווי אַזוי דער אָפּנעהמער האָט אויסגעזעהן און דערביי וועלען מיר בע־טראַכטען די אונטערשריפט פונ'ם געהיימניספולען פערזאָן.

— נו, זאָל זיין, — איז דער מאַיאָר ראַנגע איינשטימיג. — אָבער איצט איז דאָך שוין די פּאָסט געשלאָסען.

— דאָס מאַכט נישט אויס, איך טעלעפאָניר גלייך צום דירעקטאָר פון דער הויפּט־פּאָסט, אַז דער בעאַמטער זאָל קומען אין פּאָסט.

גייער און ראַנגע זעצען זיך אַריין אין אויטאָ־מאָביל און פאָהרען אַוועק אויף דער הויפּט־פּאָסט. דאָרטען וואַרט שוין אויף זיי דער בעאַמטער, וואָס

האָט אַרויסגעגעבען די בריף.

מאַיאָר ראַנגע נעהמט איהם אויף אַ פערהער.

— ווי האָט אויסגעזעהן דער דאָזיגער הער?

— אַ הויכער, אַ דיקער, אין אַ העלען אַנצוג, אַ שטים אַ זיכערע און אַ פעסטע.

— האָט ער אַרויסגעוויזען אַ וועלכע ס'איז אונרוהיגקייט ביים אָפּנעהמען די בריף?

— יאָ, ער האָט נערוועז אַ כאַפּ־געטון די בריף שנעל זיך אונטערגעשריבען און איידער די אַגענ־טען זענען צוגעקומען צום פענסטערל, איז ער שוין געווען אויף דער גאַס. ער איז פּשוט גע־לאָפען, ווי יאַ מענש, וואָס איילט זיך זעהר שטאַרק.

— אַהאַ, נו, גוט. און איצט ווייזט מיר זיין אונטערשריפט. ער האָט זיך אונטערגעשריבען מיט זיין נאָמען בעוויזען.

— אָ, ניין. ער האָט בלויז אָנגעשריבען דעם זעלבען צייכען, וואָס אויף די קאָנווערטען: „אָפּערן באַל 13". איידער איך האָב איהם בעוויזען אויפ־מערקזאַם צו מאַכען, אַז דאָס איז נישט ערלויבט, איז ער שוין געווען אויף דער גאַס.

דער מאַיאָר ראַנגע האָט גענומען דאָס צעטעלע אויף וועלכען דער בריף־אָפּנעמער האָט אָנגעציי־כענט מיט זיין האַנד די פאַר ווערטער „אָפּערן־באַל 13" און עס גוט בעטראַכט. גראַד האָט ער גע־האַט ביי זיך אַ „זאַמלונג פון אינסטרוקציעס ווי אַזוי צו בעקעמפען פיינדליכע שפּיאָנען", וואָס דער פערפאַסער דערפון איז געווען רעדל און ס'איז געווען געשריבען מיט זיין האַנדשריפט.

ער האָט איצט אַרויסגענומען די דאָזיגע „אינ־סטרוקציעס" און גענומען פערגלייכען די האַנד־שריפט. זיין געזיכט איז געוואָרען ערנסטער פון מינוט צו מינוט, און ענדליך האָט ער אַ זאָג־געטון:

— יאָ, דאָס איז די האַנדשריפט פון פּול־קאָווניק רעדל...

— 64 —

— איהר זענט איבערצייגט דערין? — האָט דער פּאָליציי־שעף געפרעגט, זעהענדיג די פּלוצ־לינגע ערנסטקייט פון מאַיאָר ראַנגע, — איז דאָס טאַקע פּולקאָוויק רעדל'ס האַנדשריפט?

— הייסט עס, אַז מיינע אַגענטען האָבען קיין טעות נישט געהאַט? — האָט דער פּאָליציי־שעף בעמערקט.

ביידע זענען צוריק אַוועקגעפאָהרען אין ראַנ־גע'ס ביוראָ. אויפ'ן וועג האָט ראַנגע געזאָגט:

— אַזאַ איינדרוק האָב איך איבריגענס וועל איך אָנגעהן מיט מיין אויספאָרשונג ווייטער. איך האָב עטליכע עקספּערטען פון האַנדשריפטען.

— וואָס פאַר אַ בעפעהלען האָט איהר אַרויס־געגעבען אייערע אַגענטען?

— איך האָב זיי אָנגעזאָגט, אַז זיי זאָלען נישט אָפּלאָזען דעם הער פּולקאָווניק פון אויג.

— יאָ, ריכטיג, — האָט ראַנגע געענטפערט פערקלערטערהייד און אין מוח זענען איהם אַדורכ געפלויגען פערשידענע מאָדנע געדאַנקען...

און איין געדאַנק איז שרעקליכער פאַר דעם אַנדערען...

אָנקומענדיג אויפ'ן אָרט, נעמט זיך דער מאַיאָר ראַנגע אַדורכקוקען פערשידענע פּאַפּירען, וואָס זענען געשריבען מיט רעדל'ס האַנד.

ער וויל נאָך דערווייל קיינעם נישט געבען צו פערגלייכען די דאָזיגע פּאַפּירען מיט דער האַנד־שריפט פונ'ם בריף־אָפּנעהמער. דער חשד איז אַזאַ שרעקליכער, אַז ער דאַרף נאָך דערווייל בלייבען שטרענג געהיים.

מיט אַ נערוועזען בליק קוקט דער מאַיאָר ראַנ־גע אַדורך אַ רייהע פּאַפּירען מיט רעדל'ס האַנד־שריפט און פערגלייכט זיי מיט'ן צעטעלע פון דער פּאָסט. וואָס פאַר אַ געוואַלדיגע עהנליכקייט. אָט איז אַ „פע", פּונקט אַזאַ „פע" שרייבט רעדל אומעטום, אויף אַלע פּאַפּירען. און אָט איז אַ „בע" — עהנליך ווי צוויי טראָפּענס וואַסער.

דער מאַיאָר ראַנגע איז איצט אַליין אין זיין קאַבינעט, דער פּאָליציי־שעף איז צוריקגעפאָהרען אין זיין ביוראָ אָפּצונעהמען ווייטערדיגע ידיעות פון די צוויי אַגענטען, וואָס שפּיאָנירען רעדל'ען.

ראַנגע וואַרפט אַדורך אַלע פּאַפּירען, וואָס רעדל האָט נאָר ווען עס איז געשריבען, און אַזעל־כע פּאַפּירען מיט רעדעלס האַנדשריפט פעהלען דאָ נישט אינ'ם ביוראָ פון עסטרייכישען שפּיאָנאַזש־אַמט. אָט ליגען „אָנווייזונגען ווי אַזוי אויסצוגע־פינען שפּיאָנען אין לאַנד און אין אויסלאַנד", אויך פון דעם זעלבען פערפאַסער, רעדל. אָט איז דער אָריגינאַל פון אַ צירקולאַר, געשריבען מיט רעדל'ס האַנד. אין צירקולאַר רעדט זיך „וועגען בעקעמפען מיט אַלע מיטלען די רוסישע שפּיאָנען"... נאָך און נאָך פּאַפּירען קוקט איצט אַדורך דער מאַ־יאָר ראַנגע און פערגלייכט זיי מיט'ן קליינעם צע־טעלע, אויף וועלכען עס שטעהען אויפגעשריבען די ווערטער „אָפּערן־באַל 13".

דאָס געזיכט פון מאַיאָר ראַנגע איז איצט שרעקליך אָנגעכמורעט. נישטאָ שוין קיין צווייפעל, אַז דער געהיימניספולער אָפּנעהמער פון די פערצעהן טויזענד קראָנען איז נישט קיין אַנדערער ווי פּולקאָווניק רעדל.

ווער־זשע האָט איהם געשיקט אַזאַ גרויסע סומע געלד? און צוליב וועלכע צוועקען? און פאַר־וואָס האָט רעדל זיך געהייסען שיקען דאָס געלד אויף אַזאַ מאָדנעם אופן? ווער שיקט עס געלד אויף פּאָסט־רעסטאַנט? און וואָס פאַר אַ קאָרעס־פּאָנדענץ פיהרט עס דער הער פּולקאָווניק מיט דער גרעניץ־שטאָט איידקונען, וואָס איז בעקאַנט אַלס גרעניץ־פּונקט פון די רוסישע שפּיאָנען?

(פאָרטזעצונג קומט)

ער האָט פּערטשאַדעט די געסט און צוגע'גזל'ט זייער געלד

(שרעקליכע ווידוי פון א געוועזענעם בעל אכסניה)

מיט 22 יאָהר צוריק האָט אין שטעטעל פּ. געהאַלטען אַכסניה אַ יוד אַ גאָר אָנגעזעהענער בעל בית, אַ געוויסער ברוך לייב.

איינמאָל זענען אַראָפּגעקומען אין שטעטעל פון די מרחקים צוויי יודישע סוחרים און פאַר־פאָהרען אין ברוך לייב'ס אַכסניה. געוואָלט האָבען זיי איינהאַנדלען עפּעס, אַ וואַלד ביי א פּריץ (פון אַ שכנות'דיגען דאָרף).

לאַנג האָבען זיך געפיהרט אונטערהאַנדלונגען ארום דער קניה. צוליב אַ דייה מניעה איז אָבער דער עסק גאָרנישט געוואָרען און די געסט האָבען זיך שוין געגרייט אין וועג אַריין.

אין דער לעצטער מינוט איז דעם טייוועל אונ־טערגעשפּרונגען און ברוך לייב'ן אַ פּיק געטון אין פּיפּעק: ס'טייטש, די שוטה איבער, די וועסט פאַרכלאָזען אַזא זעלטענע געלעגענהייט מיט איין מאָל צו קומען צו אַ פערמעגען. די זעהסט דען ניט, ווי דער שנאָל גאָלד ווינקט אַרויס פון משע־דאַן און בעט זיך ממש רחמים: נעם מיך און ווער אויפגעריכט!

זינדיגע מחשבות האָבען בויך לייב'ן אָנגע־הויבען צו עגבערן דעם מוח, אויפצורייצען די אַפּע־טיטען. זיין געוויסען האָט גענומען גוסט'ען און ווען דער לעצטער פונק האָט אויסגעצאַנקט, האָט ברוך לייב שפּעט פיינאַכט אויפגעכאַפּט פון זיין געלעגער, אַראָפּ אין די שלאָף־צימערן, מיט אַ גאַב־שליסעל געעפענט דאָס אַלקירל, וואו די ביי דערמאָנטע געסט זענען געשמאַק געשלאָפען, אויף די שפּיץ־פינגער זיך אַריינגעקייקעלט, אָנ־געפּאַקט די זמאָגיע, אויפגעדרייט דאָס גאַז־לעמ־פּעל און פערקלאַפּעדיג די טיר זיך רוהיג צוריק אַוועקגעלייגט שלאָפען.

צומאָרגענס אינדערפריה, ווען די דינערשאַפט איז געקומען אויפרוימען די אכסניה, און זיך נישט געקענט דערשלאָגען אין דערמאָהנטען גאַסט־צימערל, איז די מעשה געוואָרען אויפגעדעקט. מען האָט גלייך אויפגעוועקט דעם בעל־בית און איהם דערצעהלט וועגען דער פּערלעגענהייט.

ברוך לייב האָט בעפוילען צו רופען פּאָליציי. און אין איהר אָנוועזענהייט איז דאָס צימערל אויפגעריסען געוואָרען. א מוראדיגער שטינקענדער גאַז האָט זיך געוועצט אין באָו אַריין, אַ שיינע פאַר מינוט האָט געדויערט, ביז ס'איז מעגליך געווען אריינצוקומען אין צימערל. דאַן האָט מען דערזעהן, ווי די צוויי געסט ליגען אומבעוועגליך.

מ'האָט תיכף געשיקט נאָך דאָקטוירים, וועל־כע האָבען אָבער נאָר געקענט פעסטשטעלען דעם טויט פון די צוויי סוחרים.

באַלד זענען אויפ'ן אָרט פון דער געשעהעניש געקומען דער פּראָקוראָר, דער אויספאָרשונגס־ריכטער, דער שעף פון דער געהיים־פּאָליציי, און דער געריכטס־דאָקטאָר. ס'האָט זיך אָנגעהויבען אַ חקירה ודרישה, מ'האָט געזוכט, געניסטערט אין אַלע ווינקעלעך. יעדען איינציגען פערהערט, 17 מאָל איבערגעפרעגט, אַזוי ווי ברוך לייב האָט

אָבער שוין בעצייטענס לייטיש אונטערגעשמירט, האָבען זיך די אַלע גריבלענישען געענדיגט דער־מיט, אַז די גאַנצע אויספאָרשונג איז אַוועקגעלירט געוואָרען, און ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די געסט זענען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד...

אין שטעטעל האָט מען אפילו געמורמעלט, אַז די מעשה איז עפּעס נישט גלאַטיג. ברוך לייב האָט אָבער ווייטער געלעבט לויטן פריהערדיגען שטייגער און נישט אַרויסגעוויזען דעם מינדעסטען סימן, וואָס זאָל געבען אַ געלעגענהייט דעם עולם צו בעפעסטיגען זיינע חשדים און אָנשטוי־סענישען.

דערווייל איז אויסגעבראָכען די מלחמה. די רוסישע אַדמיניסטראַציע האָט זיך אָפּגעטראָגען און מיטגענומען אַלע אַקטען. די געשיכטע איז בּיסלעכווייז פערגעסען געוואָרען. ברוך לייב איז נאָך געבליבען וואוינען אַ געוויסע צייט אין שטעטעל שפּעטער האָט ער ליקווידירט די אַכסניה און זיך געצויגען קיין לאָדז.

דאָ האָט ערשט ברוך לייב אָנגעהויבען "נתגלא" צו ווערען. קודם האָט ער זיך געקויפט אַ גרויס הויז אויף דער אַלטשטאָט, גענומען זיך צו פאַר־שידענע געשעפטען און געשמ'ט אַלס פּערזאָן, וואָס דיספּאָנירט מיט ריזיגע געלד־סומען. ברוך לייב האָט אויך פערקנסט זיינע קינדער פאַר די שענסטע משפחות פון דער מדינה און בכלל געגאָלטען אַלס

אָפּגעהיטענער און ערליכער יוד.

יאָהרען זענען געפלויגען. ברוך לייב איז געוואָרען אַ זקן. פיהלענדיג, אַז ס'רוקען זיך אונ־טער די לעצטע טעג פון זיין לעבען, האָט ברוך לייב גענומען מאַכען אַ שטיקעל חשבון הנפש. און בכדי, אפשים, צו בערוהיגען זיין צערודערט געוויסען, איז ער אַוועק צו אַ רעיבּנט און געלאָזט אנשרייבען אנ'אזוי גערופענעם מיסטישען טעסטאַ־מענט (געהיימע צוואה), אין וועלכען ער האָט בע־שטימט אַ סומע פון 25 טויזענד גילדען פאַר די יורשים פון די דורך איהם אומגעבראַכטע סוחרים.

באַלד נאָכדעם האָט ער זיך אַריינגעלייגט אין בעט. ר'איז געוואָרען וואָס אַמאָל קראַנקער. די גרעסטע דאָקטוירים האָט מען צו איהם גערופען ארום זיין בעט האָבען זיך געפּאָרעט די שענסטע יודען פון שטאָט. קיינער איז איהם אָבער נישט ביכולת געווען צו העלפען.

ברוך לייב איז שוין אַריינגעפאַלען אין צו־שטאַנד פון גסיסה. אונענדליך האָט ער זיך אַזוי גע־מאַטערט און בשום אופן נישט געקענט אָפּשטאַרבען.

אין אַ געוויסען מאָמענט האָט ער פּלוצלינג צוריקבעקומען דעם בעוואוסטזיין. ס'איז איהם גע־וואָר'ען אַביסעל לייכטער. האָט ער דאַן צוגעבעטען צו זיך אַנ'עדה יודען און פאַר זיי זיך מתוודה געווען. באַלד נאָכדעם האָט ברוך לייב פערגלייזט די אויגען און אויסגעהויכט זיין זינדיגע נשמה.

קיין איבעריגען געפילדער האָט די משפּ... צוליב ברוך לייב'ס טויט נישט געמאַכט. די ענט... דעקטע מעשה־רע האָט זיי אריינגעבראַכט אין ... גאָר נישט־היימליכער לאַגע. זיי האָבען זיך שוי... געשעהמט צו בעווייזען מיט דעם נישט־כשר אָפּ... שטאַמענדען עשירות און דעריבער איינגעאָרדנ... אַ שטילע לויה. אפילו קיין קפּעסידרעס אין גאַ... (וואָס איז לעצטענס פּשוט אויך געוואָרען אַ מאָד... זאַך, זאָגאַר ביי קבצנישע מתים), זענען נישט אויס... געקלעפּט געוואָרען. בכלל האָבען זיך די קרובי... בעמיהט אין ברוך לייב'ן צו פערגעסען.

איין מניעה האָט זיך אָבער זיי געשטעלט א... וועג, וואָס האָט זיי כסדר דערמאָהנט אָן ברו... לייב'ן און אין זיין בעגאַנגענעם שרעקליכען פּע... ברעך. דאָס איז די צוואה, וואָס ער האָט איבערג... לאָזט און וועלכע מ'קען ביז'ן הייטיגען טאָ... נישט רעאַליזירען, ווייל ס'איז נישט מעגליך אויס... צוגעפינען די יורשים פון יענע צוויי אומגעקומענ... סוחרים.

מ'האָט שוין געשטעלט אויף די פיס די רוסלענ... דישע מאַכט, ווייל פון דאָרט האָבען דאָך געשטאַמ... די קרבנות פון ברוך לייב'ס רציחה. ס'איז אָבע... צוריקגעקומען אַ תשובה, אַז ביידע געזוכטע משפּח... האָבען אויסגעוואַנדערט בעת'ן בירגער־קריג א... מ'ווייסט נישט, וואו זייער געביין איז אהינגעקומע...

מ'האָט זיי שוין געזוכט אויך אין פּאַריז, פּרא... און אפילו אין כינא און אין יאַפּאַן — און א... ערגיץ האָט מען אויף זייער שפור נישט געקענ... קומען.

ברוך לייב'ס משפּחה קאָן אָבער נישט רוה... אַלע כוחות שטרענגען זיי אָן בכדי אויסצופיהר... זיין לעצטען ווילען. צי וועט זיך דאָס אָבער זיי אי... געבען? אַלעפאַלס וועגדען זיי זיך וועגען ד... עג'ין יעדען טאָג צו אנ'אַנדערן אַדוואָקאַט.

אַרגוס

פייערונגען פון יודישען ים

א בריף פון ארץ־ישראל

פון אונזער ספּעציעלן קאָרעספּאָנדענט
דוד שמיד

איינע פון די פלאַמיגסטע און מיסטעריעזעסטע רערעס, וועלכע א פּלאַן האָב איך די טעג געהערט אויף א פּרעסע־קאָנפערענץ פון דער „אגודת יורדי ים „זבולון"". ס'איז געשאַפען געוואָרען א נייע מעגליכקייט פון חלוצות. ביז איצט האָבען מיר גע־קענט לאַנד־חלוצים, פעלד־אַרבייטער, בויערן.

א נייע פּערספּעקטיווע האָט זיך איצט דערעפענט פאַר אונזער יוגענד.

דער ים!

אתמר בן אבי, דער באַקאַנטער שריפטשטעלער און זשורנאַליסט, האָט געהאַלטען א פּאָרטראַג, אין וועלכען ער האָט אונז ערקלערט די גאַנצע געשיכטע, די היסטאָריע פון דער יודישער ים־פּאָליטיק. אוי־סערגעוועהנליך אינטערעסאַנט איז געווען צו הערען די געשיכטליכע ענטוויקלונג פון די שבטים, פון וועלכע דן איז געווען דער „שבט הימי". אין תנ"ך און אין תלמוד קומען פאַר אומצעהליגע שטעלען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט'ן ים. דער רעדנער האָט אמאָל זיך געוואָלט איבערציינען, ווי אָפט ס'קומט פאַר אין תנ"ך דער ים, האָט ער אַלע שטעלען אָנ־געצייכענט מיט א בלויען בלייער. און ביים איבערקוק־קען איז ער ממש נשתומם געוואָרען פון די בלויע שטרייפען אויף די בעדרוקטע ווייסע בלעטער.

„קוים תכלת לבן, כמו גלי הים" רופט אויס מיט פּאַטאָס אתמר בן אבי. און מיט דעמזעלבען פּאַטאָס מיט דעמזעלבען פייער שרייט ער: וואָס וואָלטען אַנדערע פעלקער נישט געגעבען, ווען זיי וואָלטען האָ בען א ים! עסטרייך, טשעכאָסלאָוואַקיי, אונגאַרן און א סך אַנדערע. אָבער מיר יודען, וואָס אין דער גאַנ־צער לענג פון אונזער מערב־לאַנד האָבען מיר דעם ים, מיר מוזען איהם אויסנוצען! ים בעדאַרף מען נישט קויפען! ים בעדאַרף מען נישט בעטען! ים בעדאַרף מען נישט עראָבערן! ים בעדאַרף מען בלויז בענוצען! נישט אומזיסט האָט מען אונז יודען אין די אַלטע צייטען גערופען „יודעא נאַוואַלים „יהודה הימית"".

אתמר בן אבי דערצעהלט אַנ'איבערלעבעניש פון זיינע קינדער־יאָהרען. ס'איז געווען אין יפו אין דער ווינטער־צייט. ער איז דעמאָלט אַלט געווען ... פינף־זעקס יאָהר אַרומלויפענדיג אין די יפו'ער ... סען (קיין תל־אביב האָט נאָך דעמאָלט נישט ע... זיסטירט) האָט איהם איבעראַשט א שטורם מיט ... נערן און בליצען. אַנשטאָט תיכף אהיים צו יאָג... איז ער צו צו די ברעגעס פונם ים, ווי א ווילדע... וואָרענע חיה האָט דער ים זיך אָנגעוואָרפען, ר... הויכע כוואַליעס האָבען געדראָהט צו פערניכטען ... הייזער פון יפו. ער אָבער, דער קליינער יונגעל, ... געשטאַנען ביים ברעג און האָט ממש איינגעאָטעמ... דילופט פון דעם ים, און בעוואונדערט דעם צופ... טעוועטען, צורודערטען, צושוימטען קאָלאָס — ד... ים. און ווען נאָך דעם שטורם, נאָך דער אטמאָספּ... שער איבערקעהרעניש, ווען ער איז צומאָרגענס ... שטאַנען מיט זיין מוטער ביים פענסטער, און ... זעהן דעם שטילען, דעם רוהיגען ים, דאָס בלויע... פונם וואַסער, דעם גלאַטיגען שפּיגעל, דעמאָלט ה... ער געוואוסט און פערשטאַנען, אַז ער האָט ליב ... ים! אַז ער וועט זיין לעבען ווידמען דעם ים, ... ים־אידעע. און ווען ער האָט מיט יאָהרען שפּעט... אין עלטער פון צוואַנציג יאָהר אָנגעשריבען אַנ'א... מיקעל, אין וועלכען ער פערלאַנגט דעם ים פאַר ... דען, א יודישען פלאָט, האָט מען איהם אויסגעלאַ... א פאַנטאַסט, אַ טרוימער, האָט מען איהם גער... פען. אָבער היינט זעהט ער, אַז זיין ציל, זיין וואו... איז מקוים געוואָרען. היינט האָבען מיר נישט פּל... „מפּפּים", מיר האָבען היינט אויך „זבולוני... (דער נאָמען „זבולון" שטאַמט פון איהם, פון א... מר בן אבי). ס'איז אונזער פליכט, אונזער הייליג... פליכט, די „זבולונים" דעם נייעם מין פון חלוצ... צו שטיצען, זיי צו העלפען, צו געבען זיי א מעגל... קייט זיך צו ענטוויקלען, אַז זיי זאָלען זיין אונזע... פּיאָנערען אויפ'ן ים. מיט „זבולון" וועט זיך ... הויבען אַ נייע תקופה אין אויפבוי פון ארץ ישרא...

„זבולון" איז געגרינדעט געוואָרען פאַר פ... פיר יאָהר, אונטער די צענטראַלע איז אין לאָנדאָן. פּרעזידענטין איז פרוי הענריעטע ראָטמאַנד, וועל... פּאָהרט איצט אין חוץ־לארץ (זי וועט אויך זיין א... פּוילען). ביי דעם פּאָרטראָג האָט זי געשילדערט ... דער פונם „לאָנגער־לעבען" פון די „זבולונים", וו... כע האָבען געמאַכט אַ טיפען איינדרוק אויף די ... וועזענדע.

ס'איז צו האָפען, אַז די יודען פון דער גאַנ... וועלט, וועלען אונטערשטיצען די פּראַכטפולע ... גראַנדיעזע אידעע פון דעם יודישען פלאָט ... „זבולון".

גענז אויף פּסח / („שטיפּערייי") / פון ב. האָוונער

שטיפּערייי

דאָס איז געווען ערב־פּסח, לאָמיר זאָגען, ארום פיר אַ זייגער נאָכמיטאָג. מיין פרוי איז נישט געווען אין הויז און איך, נישט האָבענדיג וואָס צו טון, בין געשטאַנען ביים פענסטער, און אַרויס־געקוקט אין מיין גערטעל און געזעהן ווי דער פריהלינג קומט פּאַמעליך אָן שטיל און יום־טוב־דיג; ווי די גרעזעלעך גריבען אַרויס פון דער בע־פייטער ערד מיט אַ יונגער פרייד און זיי שטעקען אַרויס זייערע גרינע קעפּלעך צו דער זון, צום בלויען הימעל, און די פּאָר בוימלעך, די פאַר־יוסמ'טע, וואָס שטעהען נעבען פלויט אין אַ ווינ־קעל, זענען שוין פול מיט זאַפט און קראַפט און לעבען און סודות...

אָבער דער עיקר איז מיר געפעלען געוואָרען ... צוויי פייגעל, מיט קופּערנע בריסטלעך, און גאָלדענע פליגעלעך, בויען זיך אַ נעסט אויפ'ן ... מער ביי מיר אונטער'ן דאַך, איבער דער רינגע. ... צוויי פויגעל (אפנים מאַן און ווייב), פליהען ... וועק און קומען צוריק מיט שטרויעלעך און ברעק... ... לעך ליים, און זיי בויען און סטראַיען, און, בשעת ... מעשה פּיפּסען זיי מיט שמחה; עס טוט זיי הנאה, ... וואָס זיי פערזאָרגען זיך מיט אַ שטיקעל היים איבער ... זייערע קעפּלעך, מיט אַ מקום מנוחה.

טראַכט איך: אַזוי דאַרף טאַקע זיין: אַז מען ... גרייט זיך אָן אין דער יוגענד האָט מען אויף ... דער עלטער.

און נאָך שטאַרקער געפעלט מיר, וואָס מאַן ... און פרוי אַרבייטען ביידע גלייך; וואָס זיי זענען ... אמת'ע שותפים.

וואָס דען, אייגער זאָל אַרבייטען שווער ... און ביטער און דער צווייטער זאָל געניסען?

אַזאַ געזעלשאַפט טויג נישט; אַזאַ סיסטעם ... דאַרף מען וואָס שנעלער אָפּשאַפען!

שטעה איך מיר אַזוי און איך בין שטאַרק מקנא ... די פויגעל, וואָס זיי לעבען זיך בשלום און זיי סטראַ־... יען זיך אויף אַ בעקוועמע נעסט ביי מיר אונ־... טער'ן דאַך.

פּלוצלינג דערהער איך מיין פרוי'ס שטים:

— וואָס שטעהסטו דו עפּעס אַזוי פערטראַכט? ... איך רוף דיך, און רוף דיך און די הערסט נישט. ... וואָס זעהסטו דאָרטען, וואָס?

— איך זעה ווי דער פריהלינג קומט אָן, ווי די גרעזעלעך גריבען און די בוימער בליהען און די פויגעל בויען זיך נעסטען. עס איז זעהר אינטערעסאַנט.

— וואָס דיך קען אַלץ אינטערעסירען! — רופט אויס מיין ווייבעל מיט שפּאָט! — אַ גרויסען ווערט האָבען מיר די פויגעלשע נעסטען. אַ ליאַדע ווינטעל איז שטאַרקער פאַר זייערע נעסטען, שרויט און בלאָטע! זעהסטו, פון די גרעזעלעך, וואָס גריבען, און פון די בוימער, וואָס בליהען, וועסטו אויך גאָרנישט האָבען; דאָס איז אַ געשעפט פאַר פּאָעטען, פאַר דיכטער. זיי זענען די איינציגע, וואָס מאַכען אַ לעבען פון די זאַכען.

און זי נעהמט מיך אַוועק פון פענסטער און זי לאָזט מיר וויסען, אַז זי האָט צוויי גענז אויף פּסח, טייערע גענז:

— איך בין זיך מיר אַזוי געגאַנגען אין גאַס, זעה איך, ווי עס דרעהען זיך אַרום צוויי גענז.. יאָ, 2 גענז.. איין גאַנז אַ גרויסע און איינע אַ קליינע: איינע וועגט 140 פונט און איינע — 165; היבשע גענז; אָט־אָ־די גענז האָב איך בעשלאָסען צו האָבען אויף פּסח.

איך דרעה דעם קאָפּ פון אַלע זייטען און איך ווייס נישט, וואָס זי פּלאַפּלט, וואָס זי פּלוידערט.

— וואָס פאַר אַ גענז, וואָס פאַר א שמענז? וואָס האַקסטו אַ טשייניק? רעד ווערטער!

שמייכעלט זי, מיין ווייבעל, און זי דער־צעהלט מיר די זעלבע געשיכטע נאָך אַמאָל:

— איך געה זיך מיר אַזוי אין גאַס, נישט ווייט פון אונזער קצב, זעה איך צוויי גענז...

— דאָס האָב איך שוין געהערט — זאָג איך — אָבער וואו זענען זיי? און ווי אין דאָס מעגליך אַזעלכע גרויסע שווערע גענז? איינע וועגט 140 און איינע — 165 פונט. זייט די וועלט איז וועלט און גענז זענען גענז זענען נאָך אַזעלכע גענז נישט געווען און ס'וועט נישט זיין.

— און איך זאָג דיר, אַז ס'זענען יאָ פערהאַן אַזעלכע גענז, און מיר וועלען האָבען דאָס גרויסע גליק זיי צו האָבען אויף פּסח ביי זיך אין הויז, וועסט זעהן.

און זי הערט נישט אויף צו שמייכלען מיט אַ יום־טוב'דיגען שמייכעל.

אָבער איך בין נאָך אַלץ צוטומעלט; איך קוק אויף מיין פרוי מיט שרעק; עס דאַכט זיך מיר אויס, אַז זי רעדט פונ'ם וועג; אַז זי איז אַרונטער פון זינען; אַז עפּעס האָט געטראָפען מיט איהר.. און מיר פאַלט איין אַ געדאַנק: איך וועל אַנטלויפען פון הויז; איך וועל מיט אַזאַ צודרעהטער פרוי נישט זיין אונטער איין דאַך. ס'איז אַ מורא.

זי זעהט ווי איך בין שטאַרק צוטראָגען און זי הערט נישט אויף צו טענה'ן איהר'ס:

— יאָ, באַלד, באַלד, וועסטו מיט דיינע איי־גענע אויגען זעהן, די צוויי גענז; באַלד.

— וואו זענען זיי דען איצט? — פרעג איך ווי אַ צומישטער. — פאַר־וואָס האָסטו זיי נישט געבראַכט?

— ביסטו משוגע, צי גלאַט אַזוי חסר דעה? ווי קען איך דערטראָגען איינע אַליין אַזעלכע צוויי גרויסע שווערע גענז, וואָס ווענען צוזאַמען דריי הונדערט מיט פינף פונט? וואָס מיינסטו בין איך, אַ לאָקאָמאָטיוו?

— טאָ ווער וועט זיי אַהערברענגען?

— זיי וועלען אַליין אַהערקומען

— וואָס מיינסטו?

— איך מיין דאָס, וואָס איך רעד און איך רעד דאָס, וואָס איך מיין.

— זאָל איך אַזוי נישט וויסען פון קיין צרות, ווי איך ווייס נישט, וואָס דו רעדסט? ווי קענען גענז אַליין צוקומען צו אונז?

— די גענז וויסען.

איך האָב שוין געוואָלט אַנ'עפען טון אַ פענ־סטער און שרייען געוואַלד: „מיין פרוי איז משוגע געוואָרען. ראַטעוועט, ראַ־טע־ווע!..."

אָבער דאָ האָט זיך דערהערט אַ טרובען פון אַנ'אויטאָמאָביל־האָרן און מיין ווייבעל האָט אויס־געשריען מיט שמחה:

— אָט זענען זיי, די גענז!

איך לויף צו צו דער טיר און איך טו אַ קוק, ערשט אַ מאַן און אַ פרוי געהען אַרונטער פון אַ טעקסי. אַ פעטער מאַן און אַ מאָגערע פרוי מיט אַ רונד פּנים, אַ בלאַסעס.

מיין פרוי לויפט זיי ענטקעגען מיט אויס־געשפּרייטע הענד און זי פיהרט אַריין דאָס פּאָ־רעל אין הויז און איך נעהם זיי בעטראַכטען און

איך שטרעק אויס מיין רעכטע האַנד און איך ... אויס מיט פרייד: מאַקס! עטעל! און איך צוקוש... מיט זיי, ווי מיט אמת'ע גוטע פריינד.

און מיין ווייבעל שיסט אויס מיט אַ היל... געלעכטער און איך אַליין צולאַך זיך אויך ... אויפ'ן קול.

עס האָט זיך מיר דערמאָהנט יענע צייט, אַ... מיט 40 יאָהר צוריק, ווען מיר זענען נאָך גע... יונגעלייט; נאָך נישט געווען קיין בעווייבט... ווי איך און מאַקס גענז (גענז איז זיין פאַמיליע... נאָמען) זענען געווען די גרינדער פון אַ יונגע... קלוב, פון יונגע בחורים און מיידלעך אין ווי ... האָבען זיך געלערנט טאַנצען ביי אַ טאַנצמייסטע... דערנאָך האָבען מיר זיך געלערנט שפּילען א... אַ פידעל; דערנאָך האָבען מיר חתונה געהאַט; ... מאַקס גאַנז, האָט גענומען אַ רייך מיידעל ... איך — אַנ'אָרימע.

איצט, נאָך אַזאַ לאַנגער צייט נישט ה... זיך, איז מאַקס גענז מיט זיין ווייבעל געקומען אונז אויף פּסח..

ביי מיין ווייבעל, די שטיפּערקע, האָט געהייסען: „גענז אויף פּסח.."

טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ ציגעל-גאז 27 טעל. 112-25 אברהם מארעווסקי יובל-קאמיטעט ביי ייוו"א אין לאדז.

זונטאג, ד. 12 אפריל 1936, 11 אזייגער פריה
פייערליכע יובל-אקאדעמיע
לכבוד דער דרייסיג-יאהריגער ארטיסטישער און שריפטשטעלערישער טעטיגקייט פון

אברהם מארעווסקי

ס'נעמען אנטייל: דיכטער מ. בראדערזאָן, קינסטלער מאריס שווארץ, רעד. ל. אוגער, דיר. מזא'ה, דער בעל-היובל.

אין קאנצערט-טייל: שיילאק לאכט; — טעקסט – מ. בראדערזאן; מאריס שווארץ, קלארא סעגאלאוויטש, אויסגעפיהרט א. מארעווסקי און א. קאָרץ. א. סאמבערג, א. שטיין.

יודישער רעוועלערסען-קווארטעט (ברידער גרינוואלד, העכט, שטרעמפיין). פאלקס-כאר ביי דער „קולטור-ליגע“ אונטער לייטונג פון דיר. טינאדאר רידער.

ביים קלאווירע: ארטור באלזאם און פראפ. זעלמאן.

שרפה איז א גערער שטיבעל

איז אויסגעבראכען אין דער צווייטער סדר-נאכט

...נעכטען ארום האלב 11 ביינאכט ביים צווייטען סדר איז אויף גראנסקא 30 אויסגעבראכען א שרפה אין גערער שטיבל, וועלכעס געפינט זיך אין ...רמאטען הויז.

דאס שטיבל געפינט זיך אין פארטער. דינס-טאג אויף דער נאכט נאכ'ן דאווענען, זענען אין שטיבל איבערגעלאזען געווארען די ברענענדע ליכט און דער שמש האט פערשלאסען די טיר. איינע פון די ליכט האט זיך איבערגעקערט און ס'האט זיך אנגעצונדען דער טיש.

פון די פלאמען האט זיך אנגעכאפט די שאנק מיט ספרים, וועלכע איז געשטאנען ביי דער וואנד און דער ארון קודש מיט די ספרי-תורות.

די שכנים האבען בעמערקט די שרפה און זיך געלאזען ראטעווען כאטש די ספרי תורות.

צוליב חעם, וואס די טיר איז געווען פערשלאסען האט דער לאקאטאר דוד סרעבנאגורא געוואלט אריין דורכ'ן פענסטער אויסהאקענדיג די שויבען, אויך א צווייטער לאקאטאר, הערש קאזשענאווסקי, וועל-כער האט געוואלט ראטעווען די ספרי-תורות האט זיך אפגעבריהט די הענט.

דערווייל איז אנגעקומען די צווייטע אפטיילונג פון די פייערלעשער, וועלכע האבען איינגעלאשען די שרפה נאך א האלבער שעה ארבייט.

די איינריכטונג פון שטיבעל איז טיילווייז פער-ברענט געווארען, אויף די ספרי-תורות האבען אנ-געהויבען ברענען די מענטעלעך, אבער די ספרים אליין האט גארנישט געשאדעט.

* * *

ווען די פייערלעשער זענען צוריקגעפאהרען פון דער דאזיגער שרפה זענען זיי פערהאלטען געווארען צו א פייער, וועלכעס איז אויסגעבראכען אין א בויד אויפ'ן גרינעם מארק. נאך 15 מינוט ארבייט איז די שרפה איינגעלאשען געווארען.

* * *

(א) אין קאראשינסקי'ס וואוינונג אויף ציגעל-גאס 24 איז אויסגעבראכען א שרפה. דאס פייער איז איינגעלאשען געווארען דורך די הויז-מענשען פאר'ן אנקומען פון די פייערלעשער.

די לאגע אין דער בוי-אינדוסטריע

א שטרייק צו אנ'ארביטראזש?

(א) אויף היינט איז בעשטימט געווארען אין ארבייטס-אינספעקטאראט א קאנפערענץ ווענען שליסען אנ'אפמאך פאר דער בוי-אינדוסטריע אויפ'ן יאהר 1936. די אונטערהאנדלונגען ווענען דעם ענין ווערען שוין געפיהרט זייט א לענגערער צייט. זיי האבען אבער נישט געגעבען קיין שום רעזול-טאט. ס'איז אויך א ספק צי די היינטיגע קאנפע-רענץ וועט יא עפעס ברענגען.

אין די פראפעסיאנעלע פעראיינען איז אנ-גענומען געווארען א בעשלוס זיך צו בעמיהען צו שאפען אנ'ארביטראזש-קאמיסיע, וועלכע זאלען דעם קאנפליקט ערלעדיגען: אויב אבער די אונ-טערנעהמער וועלען דערויף נישט איינגעהען, זאל אנגעהויבען ווערן א שטרייק אין דער בוי-בראנזשע.

מארגען זאל פערענדיגט ווערען

דער שטרייק אין דער קאטאן-אינדוסטריע

(א) אויף מארגען, פרייטאג איז בעשטימט געווארען א וויטערדיגע קאנפערענץ, כדי צו ליק-ווידירען דעם שטרייק אין דער קאטאן-אינדוסטריע וועלכער דויערט שוין עטליכע וואכען.

ווי מיר אינפארמירען זיך אין ארבייטס-אינספעקטאריאט, זאלען די אינדוסטריעלער ארא-לאזען אויף דער מארגענדיגער קאנפערענץ פון זייער עקשנותדיגער שטעלונג און ס'זאל ענדליך אונטערגעשריבען ווערען דער קאלעקטיווער אפמאך.

ליקווידירט א שטרייק

(א) אין דער פירמע „אפרעט“ איז פאריגע וואך אויסגעבראכען א שטרייק צוליב דעם, וואס די פירמע האט נישט האנארירט די סטאווקעס פון קאלעקטיווען אפמאך.

נעכטען איז ביים ארבייטס-אינספעקטאר פאר-געקומען א קאנפערענץ. בעת וועלכער דער קאנ-פליקט איז ערלעדיגט געווארען און 100 ארביי-טער זענען צוגעטרעטען צו דער ארבייט.

* * *

אין דער פירמע טיטצען, אנדזשעיא 78 דויערט ווייטער דער אקופאציע-שטרייק פון 600 ארבייטער. אויפ'ן ארט איז נעכטען געקומען דער ארבייטס-אינספעקטאר און אדורכגעפיהרט א לוסטראציע פון דער פאבריק און גלייכצייטיג זיך פערנומען מיט'ן פערענדיגען דעם שטרייק.

2 מענשען זיך פערסמ'ט מיט ווארשט

(א) אין ציגאנקע האבען זיך פערסמ'ט מיט נישט-פרישען ווארשט העלענא אמאנאוויטש און עאוגעניוש שטאשאק,ביידע זענען אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, היות ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען. אז דער ווארשט איז געקויפט געווארען אין געוועלב פון ווילהעלמינא טראב, איז דאס געוועלב דורך דער פאליציי פערחתמעט געווארען און די אייגענטימע-רין איז צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

צי וועט אפגעשאפען ווערען דער טארג-פלאץ אויפ'ן גרינעם מארק

(א) די שטאט-פערוואלטונג האט זיך לעצטענס פערנומען מיט רעגולירען די לאדזער טארג-פלעצער. צו דעם צוועק איז געשאפען געווארען א ספעציעלע קאמיסיע, אין וועלכער ס'געהען אריין פארשטעהער פון אינדוסטריע פון דער ערשטער אינסטאנץ, פון דער אפטיילונג פאר שטאטישע אונטערנעהמונגען און שטאטישער סטאראסטווע.

די קאמיסיע פערנעהמט זיך איצט מיט'ן אויספארשען דעם סאניטארען און היגיענישען צושטאנד אויפ'ן גרינעם מארק. די קאמיסיע האט בעשלאסען, אז דער דאזיגער טארג-פלאץ מוז אפ-געשאפען ווערען.

ס'ווערט ווידער בעגייט דער פארשלאג, אז דער מארק זאל זיך אריבערטראגען אויפ'ן האלער-פלאץ און אויפ'ן ארט פון גרינעם מארק זאל אויסגעבוים ווערען א סקוועער.

כשר לפסח

בעסטער און דאך ביליגסטער
אריגינעלסטער אונגער וויין
ריינסטער ראזינען וויין
ויין אהן אלקאהאל
ווי אויך מעהד, שפריט
יום-טוב'דיג, איז
נאר מיט דער מארקע

„בארווין“

אינהאבער: מענדעל בארנשטייל
30 נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58.

ארעסטירט 4 עדות אין געריכט

בעת א קאמוניסטישען פראצעס

נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען א קאמוניסטישער פראצעס געגען די זגערזשער איינ-וואוינער טרייכעל, קוקולא, גרודזשינסקי און וואלד-מאן, צוליב דעם וואס 4 עדות בלאשטשיק, רום-קאווסקי, פייבירט און שלאדארשטיק האבען בעת'ן פראצעס געענדערט זייערע ערקלערונגען אין פער-גלייך מיט די ערקלעהרונגען ביי דעם אויספאר-שונגס-ריכטער זענען זיי אלע 4 אויפ'ן פראצעס ארעסטירט געווארען.

טרייכעל איז פערמשפט געווארען אויף אנדער האלבען יאהר טורמע, קוקולא אויף א האלב יאהר, גרודזשינסקי אויף אויסבעסערונגס-הויז און וואלד-מאן איז פריי געשפראכען געווארען.

פאליציי-אבלאווע

(א) די פאליציי האט נעכטען ביינאכט דורכגעפיהרט אנ'אבלאווע אין צפון-טייל פון שטאט זוכענדיג פראפעסיאנעלע פערברעכער, וועלכע בעהאלטען זיך דארט אויס. די אבלאווע האט געצילט אויס צומיידען גנבות, וועלכע פער-מעהרען זיך שטענדיג פאר די חגאות.

ס'איז ארעסטירט ג[ע]ווארען איבער א צעהנד-ליג לאנג געזוכטע פערברעכער.

4 חדשים טורמע

פאר בעפאלען א יודען אין גאס

(א) דעם 16 פעברואר איז אויף 6-טער שערפיען פערהאלטען געווארען דער דורכגעהער העניך כענטשינסקי פון ציגעל-גאס 24. עפעס א פערזאן האט איהם פערשטעלט דעם וועג און פערלאנגט פון איהם געלט אויף בראנפען. כענ-טשינסקי האט געמאכט א געוואלד, דער אנפאלער האט איהם דערלאנגט עטליכע קלעפ מיט דער פויסט און וועלענדיג אנטלויפען איז ער פער-האלטען געווארען דורך א פאליציאנט.

נעכטען איז דער פערזאן, ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט אנטאני קאלאדזשעיטשיק, א פראפעסיאנעלער גנב, פערמשפט געווארען אויף 4 חדשים טורמע.

אויטאבוס אפערע אין לאדז

אין לאדז זענען פארגעקומען ארעסטען, וואס שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט אנ'אפערע, וועלכע איז ענטדעקט געווארען ביי'ם אויסארבייטען פאלשע קאנצעסיעס אויף אויטאבוסען: ווי ס'האט זיך ארויס-געשטעלט זענען א גרויסע צאהל אויטאבוסען גע-פאהרען אויף פאלשע קאנצעסיעס. די אויספארשונג ווערט געהאלטען בסוד.

א לעבעדיגער פאקעל

(א) אויף דאברא 22 האט די 71-יעהריגע געניא ליכאצקא געקאכט אויף דער קוך פאסטא צו די פאדלאגעס. פלוצלינג איז געשעהען אנ'אויס-רייס און די פלאמען האבען ארומגענומען די מלבושים פון דער ליכאצקא. זי האט בעקומען בראנד-וואונדען אויפ'ן גאנצען קערפער. די פא-גאטאוויע האט זי אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויף די לאנדגינישע ירידים
קיין פאלעסטינא
הנחות פאר די ה״ה סוחרים

קייז עסטרייך
פון 23. ביז'ן 28. אפריל 169 זל.

קיין יוגאסלאוויען
דעם 19/4 – 10/5 560 זל.

קיין וויען
אויף 5 אדער 28 טעג, דעם 16/4
75 זלאטיס

אויף יום-טוב קייז ווארשע
66% – צוריקפאהר אומזיסט.

אויסלענדישע הנחה-פעסער
„ארביס“, פיעטריקאווער 18
(Mewa) טעל. 249-40.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט קראנקהייטען,
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אהן פון 8–11 פארמ. און פון 6–9 אוונט
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr. Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה,
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8–11 ביימאג און 4–9 אוונט.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHETA
זגערזשער 26.
היינט און פאלג. טעג!
דער גרעסטער קלו פון סעזאן
עפיזאד
נייעסטער רעוואלוציאנס-פילם
פון געלעכטער און טרעהרען
אין די הויפט-ראלען:
Paula Wesely
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייטאג.

„נותן=לחם“ פאַר פשיטיק

אויף איינער פון די זיצונגען פון קאָמיטעט צו העלפֿען די געליטענע אין פשיטיק און אומ־געגעגד האָט דער פּרעזעס פון „נותן לחם“ מאַג. מ. באַלבערישסקי ערקלערט, אַז „נותן־לחם“ וועט אויף יום־טוב אַרויסשיקען קיין פשיטיק אַ קאָסטען יום־טובדיגע פּראָדוקטען.

היות יו״ די גאַנצע ערב יומטובדיגע וואָך איז די פֿערוואַלטונג פון „נותן לחם“ בעשעפֿטיגט געווען מיט׳ן זאַמלען געלד אויף דער פסח־אַקציע, איינקויפֿען פּראָדוקטען, טיילען טאַלאָנען, אַרויס־געבען און אַרויסשיקען אַהיים די פּעקלעך איז טעכניש ממש אונמעגליך געווען דעם צוזאָג צו ערפֿילען.

דעריבער האָט די פֿערוואַלטונג פון „נותן־לחם“ בעשלאָסען זיך צו ווענדען מיט אַ פֿאָרשלאַג צו דער פשיטיקער קהלה, אַז מ׳זאָל אויף דער זומער־קאָלאָניע פון „נותן־לחם“ אַרויסשיקען אַלע יתומים פון די קדושים אין עלטער פון 6 ביז 13 יאָהר, יועלכע „נותן לחם“ וועט אויף איהר חשבון האַלטען אויף איהר קאָלאָניע אַ גאַנצען זומער. די קאָלאָניע יועט פונקציאָנירען קרוב 4 חדשים, און געפינט זיך אין קאַלע, לעבען „אוזדראָזיסקא“.

פאָרלעזונג פון דר. קלינגער
אין בערעק־יאסעלעוויטש־לעניאו

היינט, דאָנערשטאָג, פּינקטליך 8,45 אָוו. וועט דער בעקאַנטער סעקסואָלאָג און פּרעלעגענט, ד״ר קלינגער, האַלטען אין לאָקאַל פון בערעק־יאָסעלע־וויטש־לעגיאָן, וואָלטשאַנסקאַ 38, אַ רעפֿעראַט יועגען אַלגעמיינער און סעקסועלער היגיענע, איינ־גאַנג פֿאַר מיטגלידער און זייערע פֿאַמיליעס — פֿריי.

3

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16

היינט און פאָלג. טעג!
פילם, וואָס האָט אויגעטרייסעלט די גאַנצע וועלט א. ג.

פערברעכען און שטראָף
(Priestuplenie i nakazanie)

אין די הויפּט־ראָלען:
HARRY BAUR
אַלס אויספאָרשונגס־ריכטער.
PIERRE BLANCHAR
אַלס ראַסקאָלניקאָוו.

גנבות

(א) גנבים האָבען בעאַרבייט די וואוינונג פון ישעיה ראָזענצווייג, זגערזשער 10 און צוגע־גנב׳עט מלבושים פאַר 500 זל.

פון בערל מיצעגמאכער׳ס וואוינונג אויף זשוראַוויאַ 8 האָבען גנבים אַרויסגעגנבעט מלבושים אין ווערט פאַר 300 זל.:

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	—	—	—	96.00
פּראָצ. בוד.	—	—	—	25.50
4 - „ דאָלאַרובקע	—	—	—	50.50
7– „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	—	—	—	62.00
5– „ וואַרשאַווער פ. ב. 1934			—	52.00
5– „ לאָדזער			—	47.00
ענגלישער פונט			—	26.27
דאָלאַר אָפיצ. — 5.30.75 גישט־אָפיציעל			—	5.28
גאָלד־דאָלאַר	—	—	—	9.07
גאָלד־רובל	—	—	—	4.82
דייטשער מאַרק	—	—	—	1.43
פראַנק שווייצאַרישע		—	—	1.73

ראַדיאָ־פּראָגראַם
דאָנערשטאָג, דעם 9־טען אַפּריל

6.34 גימנאַסטיק, 6.50 פּליטען, 7.20 ידיעות, 7.30 אינפאָרמאַציעס, 7.40 מוזיק (פּליטען), 11.57 צייט־סיג־נאַל, 12.03 ידיעות, 12.15 קאָנצערט (פּליטען), 1.10 הויזווירטשאַפט, 1.15 „קאָנצערט זשיטשען“, 3.12 לאָד־זער בערזע, 3.30 עקספּאָרט, 4 אודיציע פאַר עלטערע קינדער, 4.15 קאָנצערט, 4.45 קאָנצערט, 5 רעפֿעראַט, 5.15 קאָנצערט פון מאָצאַרט, 5.50 אַקטועלער שמועס, 6 מוזיק (פּליטען), 6.45 פּאַרטעפּיאַן - קאָנצערט, 7.20 רעקלאַמע קאָנצערט, 7.35 ספּאָרט, 7.45 אַקטועלער שמועס, 8 הער־שפּיל רעזשיסירט פון לעאָן שילער, 8.30 טראַנסמיסיע פון דער וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע. 10.30 קאָנצערט. בעת דער פויזע, 11 אָווענד ידיעות און קאָמוניקאַטען.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175=10
נעהמט אָן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אָוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פּרייזען.

טעאַטער, מוזיק און פֿערוויילונג
(קאָמוניקאַטען)

לעצטע זיבען פאָרשטעלונגען פון „יאָשע קאַלב“

וואָס מער עס דערנענטערן זיך די לעצטע פאָרשטע־לונגען פון „יאָשע קאַלב“, אַלץ גרעסער ווערט דער דער־פאָלג. יעדע פאָרשטעלונג איז דאָס טעאַטער „ראַזמאַיטאָ־שטשי“ פול געפּאַקט ווי ביי די ערשטע פאָרשטעלונגען און די גרויסע בעגייסטערונג מיט׳ן גראַנדיעזען ספּעק־טאַקל ווערט נישט געמינערט. עס חזר׳ט זיך איבער אין לאָדז דער זעלבער טריומף פון „יאָשע קאַלב“ ווי אין [...]מעטום, וואו די פּיעסע איז געשפּילט געוואָרען. וואָס לענגער זי ווערט געשפּילט, אַלץ מעהר שטייגט דער אינ־טערעס צו איהר. פאַרהאַן אַזויגע, וואָס בעזוכען די פאָר־שטעלונג צו 3—4 מאָל און מעהר.

אָבער טראָץ דעם אַלץ שטייגענדען דערפאָלג [...] „יאָשע קאַלב“ אַפּטרעטען זיין פלאַץ מאָריס שוואַרצ׳ס נייע אויפפיהרונג, מיט וועלכע ער וויל מחנה זיין דעם לאָדזער טעאַטער־ליבהאָבער די גראַנדיעזע אויפפיהרונג „יוד זיס“ פון ליאָן פויכטוואַנגער, מיט מאָריס שוואַרץ אין דער טיטול־ראָלע. די צוגרייטונגען צו דער נייער פּרעמיערע, וועלכע וועט פאָרקומען ד. 15־טען ה׳ח׳ גייען אָן מיט גרויס אינטענסיוויטעט. הן די אַקטיאָרען פּראָבען, הן די דעקאָראַציעס און קאָסטיומען ווערען פּי־בערהאַפּטיג צוגעגרייט.

אַזוי אָרום וועט „יאָשע קאַלב“ געשפּילט ווערען נאָר היינט דאָנערשטאָג, פרייטאָג און שבת צוליב די חגאות ווערט נישט געשפּילט. זונטאָג 12־טען, מאָנטאָג 13־טען, דינסטאָג 14־טען — אינגאַנצען 4 אָווענד און דריי ביוטאָג־פאָרשטעלונגען — 7 מאָל.

היינט — לעצטער געזעגענונגס - קאָנצערט
פון חיה־לע גראָבער אין פילהאַרמאָניע

היינט קומט פאָר אין זאַל פילהאַרמאָניע דער לעצ־טער אָפּשידס־אויפטריט פון דער בעריהמטער אַרטיסטין פון „הבמה“, חיה׳לע גראָבער.
אין פּראָגראַם די שענסטע שלאַג־לידלעך פון איהר רייכען רעפּערטואַר.

Piotrkowska 154
tel. 234-03
Piotrkowska 55
tel. 118-95

„PAW“

פון זונטאָג
דעם 5. אַפּריל
אין אונזערע
נעוועלבער

ביליגע איינקויפֿעז
צו אויסנאַמס־ביליגע פרייזן

נאָר־שרפה=פערקויף
אונגעוועהנליכע געלעגענהייט!

דער ערשטער זייט די צייטען פון „בן הור“ גיגאַנטישער פילם פון אונגעוועהנליכער אויס־שטאַטונג, לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון RAFAEL SABATINI אונט. נאָמען:

גרויסער יום־טוב־פּראָגראַם!

אין די הויפּט־ראָלען: דער קעניג פון די אַקטיאָרען
E. FLYNN „Kapitan BLOOD“
און די העלדין פון פילם „חלום פון א זומער־נאַכט“ OLIWIA de HAVILLAND רעזשי: M. CURTIZ פּראָד.: Warner Bros

קלאַנג=קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

פּערסישע דיוואַנעם
קויף איך אַלטע און בעשעדיגטע. גלייכצייטיג ערשטקלאַסיגע רעפּאַראַטור פון זעמטליכע דיוואַנעס דורכ׳ן בעקאַנטן פאַכמאַן
HÜSSEIN KERIM
TRAUGUTTA 12, m. 14, tel. 206-13.

לעזט !!!!!! אויפמערקזאַם!
עס איז שוין אריין אין קראַפט די נייע פּרייזען פאַר
דרוק־אַרבייט
אין דער בעקאַנטער אין לאָדז און אומגעגנד
שנעל־דרוקעריי
בראַמבערג
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8
טעל. 255-09
וועלכע האָט זיך שוין בעריהמט געמאַכט מיט די שעהנע אויספיהרונג און עסטעטישען צוזאַמענשטעל

פיליג, רעיעל, פינמשליך

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס
נויטיג קוואַליפיצירטע נייטאָרינ[...] צו זיידענע בלוזען אַהיימצונעהמען אַרבײ[...] צו ערפאַהרען פּיעטריקאָווער 83, וו. [.]5 פון 4–6 נ״כמ.

Wykwalifik. Wychowawczyni do 3 letniego chłopca poszukiwana. Pomorska 78, Sznycer, godz. 5–7.

ראַקאַלען
אָפּצוגעבען א שעהן צימער אַל[...] סובלאָקאַטאָר מיט א בעזונדערן איינגאַנ[...] מיט בעקוועהמליכקייט, עווענטועל אויף א געשעפט, ביי טאָקאַרזש, פּאָמאָרסקאַ 13 רעכטע אָפיצינע, פּאַרטער.

א געוועלב מיט א שויפענסטער איז פון זאָפאָרט אָפּצוגעבען. זיך צו דער[...] וויסען גלובנאַ 30.

א געזיכערטע פרנסה! א לאָקאַל וועלכער איז געאייגנעט אויף א כלאַדניע, רעסטאָראַן, צוקערניע, איז איבערצוגעבע[ן] אין קאַלומנע. צו ערפאַהרען ביי קינרוס זאַוואַדזקאַ 17.

פערשידענעס
וויכטיג פאַר מצה־קויפער! ווער ע[ס] וויל קויפען שיינע דינע מצות, קען קומע[ן] פּאָלודניאָוואַ 7, געוועלב פון מצות.

אַכטונג! ווער ס׳וויל האָבען עלע־גאַנטע היטען אויף Hückel נייעסט[ע] פּאַסאָנען, יודישע בעסערע היטלעך טי־כענע און סאַמעטענע, אַלע שילער־קינדער־היטלעך נור אין דער בעוואוסטער פירמ[ע] „שערלאַנס“, פּיעטריקאָווער 10. קומט און איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געשעפ[ט] געשלאָסען.

ווייכטיג פאַר לאָדז און פּראָווינץ!
קאָמיסיאָנס=לאַגער
פון פערשידען מאָרקען
מעבעל
ייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע. מאַטראַצען, מאַטראַצען, שעזלאָנגען, אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פּרייזען נור ביי
א. ווייצמאַן,
שענקיעוויטשאַ 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידען גענוצט מעבעל, דיוואַנעס, ניי־מאַשינען, שרייב־מאַשינען, פּעלצען א.ז.וו.

דער
פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„POLONJA“
אינה. גוטערמאַן, גדאַנסקאַ 31
פיהרט אויס אַלער ערט פאָטאָגראַפיעס צו פעסער, לעגיטימאַציעס, פּראָמוטאַציאָנע מעט ריפּראָדוקציעס ווי אויך לויט פאָרשריפטען צו דער אויבעריטעטשאַלטיג, צו זעהר ביליגע פּרייזן. פּאַסט־קאַרטען און פאָרטרעטען ווערען אויך אויסגעפערטיגט שעהן און גוט — צו נידריגע פּרייזען. —

כעמיש־באַקטעריאלאַגישער לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָדז
פּיעטריקאָווער 37
פיהרט אויס זאַמטל. ערצטליכע אַנאַליזען

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאַז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוועגט.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוועגט
זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג.
ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז מיר האָבען ערעפענט
אַנ׳אַרטיסטישער ראַהמען אַטעליער
און איינראַהמונג פון בילדער

מיר בעזיצען שטענדיג אויף לאַגער ראַהמען סטילאָווע, אָוואַלנע און לייסטען. ראַהמען צו גאַרדינען.
קונסט־בילדער פון בעקאַנטע קונסט־מאָלערס און פּאָרטרעטן־אַטעליער.
ספּעציאַליטעט: איינראַהמונג פון בילדער
צוגענגליכע פּרייזען! מיט אַכטונג

F-ma **„Plastport“**
Łódź, PIOTRKOWSKA 88, w podwórzu.

שוין ערשינען!
„פּאָלשע חרפּה“
צווייטער באַנד
פון ד״ר מעד. ה. רוזשאַנער.

16 טיילען, צוו. אנד.:
ווי אַזוי שטעקט מען זיך אָן מיט סיפיליס;
די וואַסערמאַן־רעאַקציע;
צי קאָן סיפיליס פולשטענדיג אויסגעהיילט ווערען?
סיפיליס און חתונה=האָבען;
די פּערזענליכע פערהיטונג פון געשל. קראַנקה.
צו בעקומען ביי אַלע צייטונגס־פערקויפער. פּרייז 1 זל.

א שעהנע שילד
בעצירט דאָס געשעפט!

צום קומענדיגען פריהלינג־סעזאָן, בעצירט אייערע געשעפטען מיט נייע, מאָדערנע שילדען און רעקלאַמעס, לויט די נייעסטע פּאַריזער מאָדעלען

דויערהאַפט! ◆ שעהן! ◆ ביליג!

נאָר ביי דער בעוואוסטער פירמע
„FUCHS“
50 PIŁSUDSKIEGO 50

אַלערלײ בלעך, גלאָז, ליכט־רעקלאַמעס, ב כ־שטאַבען האָלצערנע, בלעכענע, מעטאַלענע. כראָמירט נעגילטע א. א. וו.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש=קראַנקע

מענער - שוועכע און הויט־קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוועגר.
פרויען און קינדער נעמט אָן א פרוי־דאָק־טאָ פון 11-1 און פון 5-7 אָוועגר.
א בעראַטונג 3 זל.

PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
(1־טע פּריוואַטע גיכע הילף)

זשעלאַנאַ 6 טעל. 12-333
(Legjonów 6)

טעטיג אהן איבעררייס בייטאָג און ביינאַכט.
גיכע ערצטליכע הילף גין אַלע ספּעציאַליסטען.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.